

ЗМІСТ

Засідання п'ятдесят четверте
(П'ятниця, 18 січня 2019 року)

Година запитань до Уряду	...3
Оголошення запитів народних депутатів України	...30
Виступи народних депутатів України з різних питань	...46
Відхилення проектів постанов «Про скасування рішення Верховної Ради України від 17 січня 2019 року про прийняття в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підлеглості релігійних організацій та процедури державної реєстрації релігійних організацій зі статусом юридичної особи»	...68
Виступ Голови Верховної Ради України ПАРУБІЯ А.В. з нагоди закриття дев'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання	...78

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ П'ЯТДЕСЯТ ЧЕТВЕРТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
18 січня 2019 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! Прошу всіх заходити до залу і приготуватися до реєстрації.

Отже, прошу зареєструватися. Прошу провести реєстрацію.

Зареєструвалися 342 народні депутати. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, сьогодні – заключний пленарний день дев'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання. Це було успішне півріччя, півріччя українських перемог. Ми підбиваємо підсумки і завершуємо сесію у переддень Водохреща, в день Хрещенського святвечора. Я хочу привітати всіх українців з цим великим святом, яке завершує цикл новорічних і різдвяних свят.

І, колеги, у мене пропозиція, якщо не буде заперечень, щоб ми сьогодні провели «годину запитань до Уряду», півгодини запитів, як це передбачено, годину виступів, але працювали без перерви і завершили (закриття зробили) о 13 годині дня. Наголошую, пройшовши всі процедури – і запити, і виступи, але без перерви. Немає заперечень? Немає заперечень, домовляємося, добре. Дякую дуже вам.

Отже, колеги, згідно з Регламентом у нас сьогодні з 10 до 11 години – «годину запитань до Уряду». Я хочу привітати Першого віце-прем'єр-міністра України Степана Кубіва і членів уряду у Верховній Раді України. Колеги, привітаймо уряд, який важко працює для України (*Оплески*). Розпочинаємо «годину запитань до Уряду». Сьогодні від уряду у нас виступатиме міністр енергетики та вугільної промисловості Ігор Степанович Насалик (до 15 хвилин), потім – запитання від фракцій і груп та запитання народних депутатів. Запрошую Ігоря Степановича до слова, будь ласка.

НАСАЛИК І.С., міністр енергетики та вугільної промисловості України. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні члени уряду! Шановні народні депутати! Я знаю, що ви завжди особливо очікуєте на звіт міністра енергетики та вугільної промисловості, тому з самого початку хочу зауважити таке. Народні депутати звертаються до Міністерства енергетики та вугільної промисловості з численними зверненнями щодо господарської діяльності НАК «Нафтогаз України». Маю вам сказати, що НАК «Нафтогаз України» не є в управлінні Міністерства енергетики та вугільної промисловості. Ми, як і ви, черпаємо дані з відкритих джерел, як і ви, слідкуємо за засобами масової інформації. Тому міністерство володіє не більшою інформацією, ніж кожен із вас.

Щодо безпосередньої відповідальності Міністерства енергетики та вугільної промисловості, зокрема, щодо функціонування Об'єднаної енергетичної системи України. Сьогодні я хотів би розпочати з, напевне, найбільш чутливої теми, а саме тарифів на електричну енергію.

На графіку ви бачите основні складники, що впливають на вартість електроенергії. Це складова палива, зокрема, вартість вугілля з 2016 року по 2019 рік зросла практично на 133 відсотки і на сьогодні становить 2800 гривень. Аналогічна ситуація з газом. Ви бачите, за цей період вартість газу зросла на 89 відсотків.

На наступному графіку ви бачите динаміку інфляції, яка в різні роки становила від 12 до 13,7 відсотка, останніми роками вона становила 9,8-9,7 відсотка.

Звичайно, вплив має зростання заробітної плати. На графіку чітко видно, що за ці три роки заробітна плата в енергетичній сфері зросла на 94 відсотки.

Одразу постає запитання: як ці основні економічні фактори впливають на вартість електричної енергії? Міністерство енергетики спільно з енергетиками провело надзвичайно велику роботу, яка стосується і оптимізації ринку Об'єднаної енергетичної системи України, технічних, наукових завдань. І нам вдалося, скоріше, всупереч економічним показникам, практично не змінити вартість основного індикатора – оптової ринкової ціни. Її зростання становило на порядок менше, ніж інфляційні процеси, що відбувалися в нашій державі, не кажучи про інші фактори, які на неї впливали.

Однак оптова ринкова ціна як основний індикатор нічого не каже споживачу. А яка ж вартість безпосередньо для населення? На наступному графіку ви бачите, як змінилася вартість електроенергії для населення нашої держави. З 2017 року по 2019 рік зростання становило 5 відсотків, практично по 1,5 відсотка щороку, ціна підвищилася з 1 гривні до 1,6 гривні. Тобто всі розповіді про те, що енергетики залізли до кишені споживача, до кишені населення, не мають жодного підґрунтя.

Звичайно, все визначається у порівнянні, і цікаво, як ціна електроенергії для населення співвідноситься з цінами у країнах колишнього Радянського Союзу і в європейських країнах. На графіку ви бачите (ми перевели всі ціни у гривню), що перше місце (найменша ціна) посідає саме Україна, де ціна для споживача становить 1,6 гривні, у Білорусі ціна у 2,5 разу вища, у Росії – у 2,6 разу, якщо захочете уявити себе німцем, то вартість платіжки доведеться помножити на 10 (*Шум у залі*). Про зарплату я сказав, зростання зарплати становило 94 відсотки.

На цьому графіку ви бачите споживання промислового сектору, тобто економічного сектору нашої держави. Незважаючи на всі проблеми, які є, у нас найменша ціна в розрізі всіх європейських країн і пострадянських країн, а саме 1,6 гривні. Однак ця картина абсолютно протилежна до споживання населення. Як бачите, у європейських країнах промисловість сплачує вдвічі менше, ніж населення. Зокрема, у Німеччині промисловість платить 5 гривень, а населення – 10 гривень. У нас і населення, і промисловість платять у рази менше, ніж у європейських країнах і пострадянських країнах. І, звичайно, це чудові умови для того, щоб створити інвестиційні умови для залучення капіталу, оскільки ціна електроенергії в різному виробництві становить від 20 до 60 відсотків, у тарифах на водопостачання та водовідведення, що формуються в Україні, – від 20 до 40 відсотків.

Наступна таблиця – експорт електричної енергії за межі України, переважно до держав Європейського Союзу. Як бачите, ще 2015 року ми імпортували російську електроенергію в межах 2,1 мільярда кіловат-годин. Починаючи з 2016 року, ми щороку збільшуємо експорт електроенергії на 25 відсотків.

Було дуже багато запитань, чи вигідний Україні взагалі експорт електричної енергії. Маю сказати, що ми її експортуємо за оптовою

ринковою ціною, яка дає змогу не лише утримувати дотаційні сертифікати для населення, а й забезпечувати інвестиційні проекти генеруючих компаній. Тобто, умовно кажучи, експортуючи електричну енергію, ми за рахунок зовнішнього споживача вирішуємо проблеми, які є в нашій державі.

Ви знаєте, я по-різному ставлюся до того, як у засобах масової інформації аналітики оцінюють роботу Об'єднаної енергетичної системи України. Як правило, фаховий рівень цих аналітиків настільки «високий», що вони плутають вати і вольти, субсидії і дотаційні сертифікати, не кажучи вже про клас напруги і технологію виробництва атомної електроенергії. Але мені дуже прикро, коли колеги по парламенту, а тим більше колеги по міністерству в засобах масової інформації розповідають, що міністерство палець об палець не вдарило, щоб переобладнати блоки.

На цьому графіку ви бачите переобладнання блоків теплових електростанцій. Міністерство розпочало цей процес у травні 2016 року, я хочу наголосити, через місяць, як новий уряд приступив до виконання обов'язків. Як ви бачите з таблиці, нам вдалося переобладнати чотири блоки Зміївської ТЕС і Трипільської ТЕС. Хочу подякувати в цьому плані акціонерному товариству «ДТЕК Дніпроенерго», яке підключилося до переобладнання, і на сьогодні переобладнані сьомий, восьмий і дев'ятий блоки Придністровської ТЕС.

Планом на 2019 рік у нас передбачено повністю переобладнання блоків Трипільської ТЕС (першого і третього), десятого блоку Придністровської ТЕС і першого блоку Криворізької ТЕС. Тобто Україна за три роки отримала додаткову потужність на газовій групі у майже 1 мільйон 300 тисяч мегават і за 2019 рік очікує ще додаткову потужність в 1 тисячу мегават, що співмірно з роботою атомного блока.

Так, у нас є проблеми з Луганською ТЕС, з постачанням електроенергії. Росіяни дуже активно відреагували на цю позицію. Минулого року через нестачу вугілля антрацитової групи ми перейшли на постачання газу, але проблем у роботі Об'єднаної енергетичної системи ви не відчули і, я сподіваюся, не відчуєте.

ПАТ «Донбасенерго» – один із великих, потужних виробників електричної енергії минулого року уклало контракт, що передбачає інвестиції в переобладнання у сумі більше 800 мільйонів доларів.

Які ж результати ми отримали від переобладнання блоків? На графіку ви бачите, ми взяли за приклад ПАТ «Центренерго». Якщо у 2016 році ми споживали 2,2 мільйона тонн вугілля антрацитової групи, то в 2017 році – 0,8, у 2018 році – 0,4 мільйона тонн, а в прогнозованому балансі і в структурі палива ПАТ «Центренерго» на 2019 рік взагалі не передбачено споживання вугілля антрацитової групи. Хочу наголосити, що Україна, починаючи з 2016 року, зменшила споживання вугілля антрацитової групи з 10,5 до 3,9 мільйона тонн.

Непогано працює в цьому плані у нас і гідроенергетика. Ми завершили роботу над третім гідроагрегатом, у 2019 році буде запущено четвертий гідроагрегат. Запуск цих гідроагрегатів дасть можливість зекономити на кожному з них до 220 мільйонів кубометрів газу.

І, напевно, всіх народних депутатів цікавить робота атомного комплексу нашої держави, який виробляє майже 60 відсотків електричної енергії. На графіку ви бачите споживання і диверсифікацію постачання ядерного палива в нашу державу. Якщо 2016 року американська фірма *Westinghouse* постачала лише 15 відсотків ядерного палива в Україну, то на сьогодні відбулася диверсифікація і зазначена компанія постачає 46 відсотків, 54 відсотки – російський «ТВЕЛ». Згідно із стратегією розвитку ядерної промисловості нашої держави, як ви бачите на цьому графіку, вже 2021 року *Westinghouse* постачатиме в процентному відношенні більше, ніж російський «ТВЕЛ».

Однак ми пішли іншим шляхом. Україна за всі роки незалежності не спромоглася побудувати жодного ядерного об'єкта. За останні три роки ми розпочали будівництво чотирьох ядерних об'єктів, один із них – завод з виробництва ядерного палива в Україні. Ми повністю завершили перемовний процес, отримали згоду *Westinghouse* на їхні технології, і на графіку ви бачите, що вже буквально через три роки ми можемо завершити повністю процес будівництва заводу з виробництва ядерного палива в нашій державі. Тобто за межами нашої держави збережеться тільки збагачення урану, оскільки ми не можемо його проводити, бо втратили статус ядерної держави.

Другий ядерний об'єкт – інвестиційний проект «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз». Вже з п'ятниці оголошено конкурс. Я не буду говорити про обсяг робіт, який було проведено, щоб оголосити конкурс і почати реалізацію цього проекту, тому що енергетична сфера настільки чутлива, що на будь-яку інформацію в засобах

масової інформації ми отримаємо величезний зовнішній вплив, щоб ці проекти не відбулися. На сьогодні вже оголошено конкурс за інвестиційним проектом «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз». Що дає цей проект? Цей проект не лише забезпечить збільшення експорту електричної енергії практично на порядок, він дасть можливість завершити будівництво у 2025 році третього блока, а в 2026 році – четвертого блока Хмельницької атомної електростанції.

Величезна робота проведена для створення централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива для реакторів ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій. Це дуже чутлива для нас позиція, оскільки Україна витрачає 200 мільйонів доларів на відправку відпрацьованого ядерного палива до Російської Федерації. Роботи по цій темі розпочаті з 2016 року. Загальна сума проекту становить 37 мільярдів гривень.

І я маю зауважити, що на всі роботи по ядерних об'єктах жодної бюджетної копійки не передбачено, всі кошти передбачені за рахунок інвестицій чи кредитних ресурсів. Технологія виробництва ядерного палива є дуже цікавою і найновішою, яка є в нашій державі. У заходах ви бачите, що в I кварталі 2020 року ми плануємо завершити цей процес.

Я просив би додати 4 хвилини, щоб трохи зупинитися на вугільній промисловості...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, 4 хвилини.

НАСАЛИК І.С. Найбільша біда і найбільша проблема в нашій державі – це питання вугільної промисловості. Звичайно, я не буду будувати ілюзій з приводу того, що вона суттєво зміниться, якщо в неї не фінансувати кошти. Ще раз хочу сказати з цієї високої трибуни: без вкладення коштів у виробничий процес реформування вугільної галузі є неможливим.

Ви одразу запитаєте: а чи економічно цікаво вкладати гроші у вугільну галузь? На графіку ви бачите: правдами й неправдами 2017 року нам вдалося взяти кредит у розмірі 300 мільйонів гривень. Це при тому, що заборгованість вугільної галузі становить 18 мільярдів. Оці 300 мільйонів дали нам можливість запустити сім лав, які

зберегли видобуток практично на одну четверту, а економічний результат за два роки – 4,2 мільярда гривень. Вклавши 300 мільйонів, отримали 4 мільярди. Чи отримала щось із цього вугільна галузь? Ні, тому що нам зменшили бюджетне фінансування, а 300 мільйонів ми як були винні, так і залишилися.

Міністерство повністю розробило план, що необхідно зробити у вугільній галузі. Ви зараз бачите на графіку 10 лав, які необхідно фінансувати, які забезпечать не менший фінансовий результат. Проблема – у 2 мільярдах гривень, які ми не можемо залучити ні як інвестиції, ні за кредитуванням. Ми розраховуємо саме на бюджетні кошти. Якщо ці кошти будуть вкладені, галузь до кінця року (ви бачите на наступному графіку) не потребуватиме бюджетної підтримки, а загальний прибуток становитиме 1,7 мільярда гривень.

Фінансування щодо модернізації та безпеки шахт не було ні у 2016, ні в 2017, ні у 2018 роках і не передбачено на 2019 рік. Ситуація, що склалася, є критичною. Тому я прошу народних депутатів розглянути і підтримати законодавчу ініціативу Михайла Бондаря і Артура Герасимова, яка стосується шахт. Якщо цей проект не буде прийнято, процес затоплення шахт буде відбуватися по 4-5 годин на добу, шахти можуть бути практично затоплені.

На завершення. Україна має Енергетичну стратегію до 2035 року, яка повністю підтримана нашими європейськими партнерами, аналітиками, узгоджена із стратегією розвитку нашої держави. Завдання міністерства – максимально відійти від господарської діяльності і забезпечити створення нормативно-правової бази для реалізації цієї стратегії.

В українців є таке прислів'я: найбільше у фермера працював кінь, але він не отримав ні оплесків, ні грамот, ані похвали. Енергетична галузь України, напевно, єдина в Україні, яка зберегла і науковий, і кадровий професійний потенціал. Тому хотілося б, щоб аналіз роботи енергетичного сектору також був об'єктивним. Дякую вам усім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, переходимо до запитань від фракцій і груп. Прошу всіх, хто має намір поставити запитання до уряду, записатися. І потім, як завжди, будуть виступи народних депутатів. Отже, прошу провести запис і всіх бажаючих – зголоситися. Будь ласка.

Перше запитання буде від фракції Радикальної партії. Василь Васильович Амельченко передає слово Галасюку. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. У мене запитання до керівництва уряду: як ви допустили підписання меморандуму з Міжнародним валютним фондом, яким передбачено кілька етапів підвищення ціни на газ для населення, яким передбачено, що закупівлю медикаментів замість МОЗ знову будуть проводити міжнародні закупівельні організації, яким передбачена відмова від створення другого рівня пенсійної системи, яким передбачено зобов'язання зменшити розмір субсидій у разі дефіциту коштів?

Як ви допустили розпродаж державних підприємств і призначення в наглядові ради тих, що залишилися, переважної більшості іноземців?

Ті зобов'язання, які записані і підписані керівництвом уряду, Президентом і Головою Національного банку, є антисоціальними, проти інтересів українського суспільства.

Чому ви не здійснюєте політику, спрямовану на залучення інвестицій, створення робочих місць, як пропонує команда Радикальної партії? Чому не підвищуєте соціальні стандарти?..

КУБІВ С.І., Перший віце-прем'єр-міністр України – міністр економічного розвитку і торгівлі України. Шановний пане голову комітету, це дуже важливе питання, з точки зору оцінки діяльності і розвитку економіки, інноваційно-інвестиційного, ефективного, за останні чотири роки. Передовсім я хочу сказати, що ВВП зростає одинадцять кварталів поспіль, прогноз за 2018 рік – понад 3 відсотки. Інфляція – менше 10 відсотків, це найнижчий показник за п'ять років. При цьому хочу сказати, що зростання зарплат українців перевищило темпи інфляції. Станом на листопад, середня зарплата зросла на 22,5 відсотка.

Щодо співпраці з міжнародними інституціями, фінансовими організаціями. Це послідовна політика, яка на сьогодні є, по-перше, прозорою. По-друге, ми не раз дискутували і в сесійній залі, і на

засіданні Погоджувальної ради, і у відкритому ефірі уряду та чітко визначили принципи формування політики щодо співпраці з міжнародними фінансовими організаціями.

Що це дозволило? Повний звіт з точки зору незалежного регулятора – Національного банку України ви вчора заслухали. І ми бачимо зростання золотовалютних резервів, ми бачимо сьогодні стабільний розвиток економіки, ми бачимо стабільне зростання економіки, ми бачимо стабільне зростання заробітних плат.

Так, є багато недоліків. Так, є багато викликів. Але ми з вами маємо постійний діалог, ми з вами маємо постійну комунікацію і ми абсолютно готові до дискусії, яка породжує істину.

Ми будемо продовжувати виконувати зобов'язання у зовнішньоекономічній діяльності, тому що вони дозволяють підтримати Україну в безпековому факторі, по санкціях проти Російської Федерації, які сьогодні показали ефективний вплив і можливості розвитку. У період воєнної агресії і анексії Криму дозволили показати Україну сильною державою, яку підтримує Європейський Союз, підтримують країни Великої сімки і Великої двадцятки. Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від групи «Відродження» – Валерій Писаренко. Прошу, пане Валерію.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одноmandатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Дякую. У мене два запитання. По-перше, я хотів би ще раз почути від уряду, що уряд і надалі буде підтримувати інфраструктурні проекти. Мене цікавлять передовсім проекти по місту Харкову щодо будівництва станцій метро «Державінська» і «Одеська». На сьогодні Харків – єдине місто, інфраструктура якого стрімко розвивається. Сподіваюся, що уряд і надалі буде підтримувати ті проекти, які ми маємо, і пропонуємо всім брати приклад з міста Харкова.

По-друге, я також хотів би запитати, що уряд планує робити з проблемою трудової міграції. За даними Міністерства соціальної політики, від 7 до 9 мільйонів наших громадян зараз працюють за кордоном. *PricewaterhouseCoopers* стверджує, що наступного року Україна буде першою у світі за втратою трудових ресурсів. Як ми будемо розвивати економіку, якщо у нас нікому буде працювати? Які плани уряду в цьому питанні? Дякую.

КУБІВ С.І. Шановний народний депутате! Від імені Прем'єр-міністра України, від імені уряду хочу вас запевнити, що уряд залишається відданим визначеним пріоритетам. Це п'ять пріоритетів: економічне зростання; модернізація інфраструктури; продовження децентралізації; реформа системи освіти, реформа системи охорони здоров'я; забезпечення безпеки громадян і держави.

Щодо реалізації регіональних проектів, про які ви говорите, хочу сказати про ефективність децентралізації. Підтримка регіональних інвестиційних проектів на 2019 рік становить 12,8 мільярда гривень. Обсяг фінансового ресурсу місцевих бюджетів – 568,7 мільярда гривень, плюс 15,3 мільярда гривень до 2018 року. Доходи місцевих бюджетів – 287,3 мільярда гривень, плюс 37,5 мільярда гривень до 2018 року. Це цифри, які показують і реальне збільшення підтримки реалізації інвестиційних проектів загальнодержавного, міжнародного та регіонального рівнів.

Щодо конкретних проектів у Харкові, то вони абсолютно знані в уряді, вони на сьогодні пропрацьовуються і будуть підтримані на принципах співфінансування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Наступне запитання – від фракції «Опозиційний блок». Михайло Папієв запрошується до слова. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Прошу передати слово народному депутату Іоффе.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, це запитання від фракцій.

ЮФФЕ Ю.Я., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Шановні члени уряду! Шановний Степане Івановичу! (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, це запитання від фракцій. Будь ласка, шановні колеги, з'ясуйте поки між собою, хто ставитиме запитання.

А зараз запитання від фракції «Народний фронт». Там, слава Богу, немає проблем з тим, щоб поставити запитання від фракції. Максим Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, колеги! У мене запитання до пана Негоди. В'ячеславе Андроновичу, «Народний фронт» завжди підтримує реформу децентралізації влади в Україні та створення об'єднаних територіальних громад, яка була розпочата ще 2014 року урядом Арсенія Яценюка.

У грудні минулого року під час проведення III Форуму об'єднаних територіальних громад ми побачили презентацію Прем'єр-міністра щодо другого етапу цієї реформи, під час якої ми повинні об'єднати всі громади, без «білих плям». Паралельно на розгляд Верховної Ради подано законопроект «Про засади адміністративно-територіального устрою України», що передбачає зміни щодо кількості районів. У зв'язку з цим виборці з Чернівецької області, зокрема із Сторожинецького району, дуже переживають, тому що мало інформації.

Скажіть, будь ласка, що повинна зробити Верховна Рада щодо зміни адміністративно-територіального устрою? З якими результатами ми маємо підійти до місцевих виборів 2020 року? Дякую.

НЕГОДА В.А., перший заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Доброго дня! Дякую за запитання. Я хотів би, користуючись нагодою, подякувати фракції «Народний фронт», всій Верховній Раді, народним депутатам за активну підтримку протягом усього скликання реформи децентралізації, яку ми називаємо реформа місцевого самоврядування.

Тепер, дійсно, ми підходимо до того часу, коли треба вживати рішучих дій, адже наша основна мета – щоб чергові місцеві вибори, які мають відбутися 2020 року, відбулися на новій територіальній основі громад і районів. Тому що з утворенням об'єднаних територіальних громад (а їх на сьогодні вже 876 і ще багато чекають на рішення ЦВК про вибори) ми приходимо до ситуації, коли переважна більшість повноважень переходить до органів місцевого самоврядування.

Разом з тим існуючий адміністративно-територіальний устрій, сформований ще за часів Радянського Союзу, сьогодні не відповідає потребам. І, звичайно, ми повинні прийняти декілька важливих рішень. Це не лише закон «Про засади адміністративно-територіального устрою України», одночасно нам необхідно вирішити питання, пов'язані із змінами до Конституції. Ми сподівалися, що парламент визначиться щодо цього і залишить за собою юридичну можливість внести відповідні зміни до Конституції ще в цьому скликанні. Але це все залежить від вас.

Щодо Сокирянщини, про яку ви згадували. Є доручення Прем'єр-міністра від учорашнього дня, прийнято рішення провести перевірку роботи голів двох районних державних адміністрацій Чернівецької області, їх діяльності чи бездіяльності, щодо проведення децентралізації. Має бути врешті прийнято рішення стосовно того, що вони, на думку місцевих жителів (я був там, зустрічався з ними), фактично, блокують проведення децентралізації.

Тому я сподіваюся, що парламент і надалі буде підтримувати процес децентралізації, і наступна сесія стане черговим етапом, ми сподіваємося, що буде презентовано новий етап проведення децентралізації в Україні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам.

Від фракції «Батьківщина» – Сергій Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Рівненщина, «Батьківщина». Насправді я хочу скористатися відкритим мікрофоном і звернутися до Президента України, до представника Президента України в українському парламенті. Степане Івановичу Кубів, до вас також, адже ви також можете вирішити дане питання.

Рівненський край славиться своїм партизанським рухом, адже перші сотні Української повстанської армії були засновані на Рівненщині. І ось вже 100 днів лежить в Адміністрації Президента України подання Рівненської обласної державної адміністрації щодо нагородження вояків УПА Бакунця Степана Сидоровича, Кирилюка Василя Макаровича, Крота Йосипа Тимофійовича. Це люди, одиниці таких людей, які ще, на щастя, залишилися живі, але, на жаль, їх уже дуже мало.

Я вас дуже прошу, пане Президенте, займіться своїми функціональними обов'язками, а не виборами. Адже це – справжній патріотизм, а не те, що там вивішуєте на білбордах. Дуже прошу, цим людям залишилося жити дуже мало. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідь.

КУБІВ С.І. Шановний пане Сергію, хочу подякувати, це питання дуже важливе. Воно важливе з точки зору і цінностей розвитку української державності, і воно важливе сьогодні у спільних діях, за що я хочу подякувати і Верховній Раді, і уряду, і Президенту.

Ви знаєте, що Президент України, як і Верховна Рада, як і уряд, ставиться до Української повстанської армії з великою шанобою, повагою і вдячністю. Це неодноразово було представлено на рівні рішень і уряду, і Верховної Ради, і Президента – зверненнями, відзнаками, подяками, соціальною підтримкою та іншими аспектами. Я ваше звернення передам сьогодні як звернення Верховної Ради до Адміністрації Президента України і до Президента України. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Перший віце-прем'єр-міністре.

Наступне запитання – від фракції «Блок Петра Порошенка». Будь ласка, пане Мельник.

МЕЛЬНИК С.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 187, Хмельницька область, самовисуванець). Хотів би привернути увагу уряду, що до сьогодні залишається нерегульованим питання енергопостачання комунальних підприємств, передовсім підприємств теплопостачання і водоканалів. Це питання потребує врегулювання.

І ще одне. З 1 січня НКРЕКП скасувала нічний тариф на постачання електроенергії для юридичних осіб, мотивуючи тим, що додатково буде отримано майже 3 мільярди гривень.

Я хочу наголосити, що за останніх декілька років багато ОТГ зробили зовнішнє освітлення. І є ряд водоканалів, у тому числі «Хмельницькводоканал», який має три станції підйому, бере воду за 30 кілометрів... Ви розумієте, це призведе до підвищення тарифу майже в 4 рази, тому що нічний тариф давав змогу вночі наповнювати резервуари і цілий день надавати воду.

Я вважаю, що все-таки потрібно розглянути комплексно питання тарифів, диференційованих за часом, щодо зовнішнього освітлення і водоканалів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Слово для відповіді надається профільному міністрові пану Насалику. Будь ласка.

НАСАЛИК І.С. Дякую за запитання. Насамперед хочу сказати, що Закон України «Про ринок електричної енергії» набирає чинності, по плану він повністю має функціонувати з липня 2019 року. З 1 січня розпочався перший етап, який передбачає розподіл постачання електроенергії і її вартості. Практики, що за електричну енергію хтось не платить, вже не буде.

Більше того, на перехідний період Кабінетом Міністрів України визначено підприємство, яке виконує функції постачальника «останньої надії», – державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго». Всі споживачі, які не уклали чи не провели тендери на контракти з постачання електричної енергії, можуть звернутися до нього, щоправда, вартість електроенергії там більша на 1,25 відсотка.

Я повністю поділяю вашу позицію стосовно рішення НКРЕКП щодо нічого тарифу, диференціації за часом. Проте, з другого боку, скажу: якщо водоканали перейдуть на погодинне споживання електричної енергії, будуть використовувати відповідну систему управління енергетичним ресурсом, то змін практично не відчують. Це я вам кажу як колишній міський голова, який вісім років займався водоканалами і водовідведенням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Наступне запитання – від фракції «Самопоміч». Пані Ірина Сисоєнко. Будь ласка.

СИСОЄНКО І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». З 1 січня цього року через бездіяльність, безвідповідальність, халатність уряду в Україні заблоковано проведення операцій з трансплантації. Минулого року парламент прийняв новий закон, який мав би запрацювати з 1 січня, але через те, що уряд не підготував механізми реалізації цього закону (із 29 підзаконних актів ухвалили лише один), на сьогодні в Україні не працює система трансплантації.

Декілька дітей найближчим часом чекають на порятунок свого життя, їм має бути проведена родинна трансплантація, це трансплантація печінки, нирок, але, на жаль, лікарі через законодавчий колапс бояться заходити в операційні, щоб їх потім не назвали «чорними» трансплантологами і за діяльність з порятунку життя не порушили кримінальні справи.

У мене запитання: скажіть, будь ласка, чому ані керівництво МОЗ, ні Прем'єр-міністр не приходять у парламент і не просять виправити ситуацію, негайно проголосувати за відтермінування дії цього закону? Коли буде розблоковано питання трансплантації?

ГОЛОВУЮЧА. Заступник міністра охорони здоров'я пан Ковтонюк відповість на ваше запитання. Будь ласка.

КОВТОНЮК П.А., заступник міністра охорони здоров'я України. Дякую. Передовсім хочу сказати дуже чітко: в жодному разі трансплантація в Україні не заблокована і не зупинена. Є чинний закон України, який встановлює порядок проведення трансплантації, він діє.

Що стосується нового Закону «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині», прийнятого минулого року, який передбачає побудову нової системи, у тому числі з електронним реєстром трансплантації, з іншою моделлю фінансування, то дійсно, його окремі норми потребують відтермінування.

Постанова Кабінету Міністрів, яка тимчасово регулює ці норми, прийнята, вона дозволяє нам продовжувати роботу. Зокрема, закуплено послуги з розробки електронного реєстру трансплантації, закуплено обладнання для тих закладів, які першими почнуть проводити трансплантацію.

Робота триває, і ми дуже просимо парламент внести зміни до нового закону, щоб окремі положення, які фізично неможливо виконати у визначені в ньому строки, були відтерміновані. Ми дуже сподіваємося, що профільний комітет зможе розглянути і погодити вже готовий законопроект, погоджений міністерством, щоб він якомога скоріше був розглянутий парламентом.

При цьому я хочу ще раз попросити не нагнітати страх, насамперед серед медичних працівників, щодо порушення ними будь-яких норм. Вони не порушують жодних норм, проводячи трансплантацію, вони порушують норми, не проводячи її, тому що порядок трансплантації є чинним. І я прошу саме цю позицію наголошувати, в тому числі публічно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам, шановний пане Ковтонюк.

І ще хвилина для відповіді надається Першому віце-прем'єр-міністру пану Кубіву. Будь ласка.

КУБІВ С.І. Це абсолютно правильне і логічне запитання, воно ставиться вдруге. Це запитання від вашої фракції, і запитання, яке ставилося на засіданні Погоджувальної ради, ми вважаємо депутатським запитом від фракції. Я прошу Міністерство охорони здоров'я

надати відповідь у відповідний термін, до 10 днів, конкретно по кожній із порушених проблем. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за конкретику, шановний колего.

І в нас залишаються ще два запитання – пан Папієв був записаний від фракції «Опозиційний блок» і не встиг записатися від групи «Воля народу» Сергій Шахов. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. У мене запитання до Степана Івановича Кубіва, якраз те запитання, яке хотів поставити Юлій Якович Іоффе. Це людина, яка має досвід, 30 років підземного стажу, був директором найбільшої шахти. Знаєте, складається таке враження, що уряд сьогодні робить все, щоб знищити вугільну галузь України на догоду пенсильванській галузі, мабуть, створюють робочі місця за межами України, в Америці.

Я хотів би отримати відповідь від Степана Івановича. В Україні 33 державні шахти, працюючих залишилося 25, з них 20 шахт отримали попередження, що 31 січня їм відключать світло. Це 40 тисяч людей. Якщо навіть світло не відключать, то все одно фінансування вистачить тільки до серпня поточного року, у серпні ці 40 тисяч українських шахтарів разом із сім'ями опиняться на вулиці. Коли ви будете працювати все-таки на українські підприємства, на українську економіку?..

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Кубів.

КУБІВ С.І. Шановний пане народний депутате, це питання має два блоки.

Перший блок. Я хочу сказати, що протягом останніх 27 років модернізації та інфраструктурних змін щодо ефективності та формування конкурентних цін на шахтах України, на превеликий жаль, не відбулося. Протягом останніх п'яти років уряди вважають це питання максимально пріоритетним, але ця проблема не проста, зокрема і у зв'язку з ситуацією, що склалася на сході України. Це питання не раз розглядалося і в цій залі, і на засіданнях уряду, прийнята чітка програма щодо проведення комплексних заходів для виходу з даної ситуації.

По другому блоку, щодо конкретики по кожній шахті, прошу надати слово міністру пану Насалику.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Насалик, 1 хвилина.

НАСАЛИК І.С. Дякую, Степане Івановичу. Я сьогодні говорив у своєму виступі і скажу як відповідь на ваше запитання: без фінансування в засоби виробництва вугільна галузь перспектив не має. Міністерство розробило всю необхідну документацію, яка пройшла погодження по всіх лавах, пан Іоффе знайомий з нею. По всіх лавах, по всіх шахтах необхідне фінансування у 2 мільярди гривень. Якщо це фінансування пройде, я сьогодні на графіку показав, вугільна галузь не потребуватиме дотацій і видобуток вугілля збільшиться майже на 60 відсотків. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, останнє запитання від представників фракцій і груп – Сергій Шахов.

ШАХОВ С.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, політична партія «Наш край»).* Група «Воля народу», політична сила «Наш край». Шановний Степане Івановичу! Ні для кого не секрет, що в державі 1 мільйон 700 тисяч переселенців, які залишили свої будинки, квартири, залишили те, що вони напрацювали за все життя, робочі місця, а головне – могили своїх батьків, рідних та близьких. Сьогодні ці люди перебувають у скруті. Щоб ви розуміли, на їхньому новорічному столі – картопля з оселедцем, тоді як хтось із міністрів не міг нажертися лопатою червоної та чорної ікри.

Постановою Кабінету Міністрів України № 280 від 18 квітня 2018 року призначено всього-на-всього 25 мільйонів гривень на будівництво житла для переселенців. Це на зубок не вистачить Кабінету Міністрів! Ми вимагаємо, бо я сам є переселенцем, негайно передбачити в цій постанові додаткове фінансування до 1 мільярда гривень. Бо на кіно ви знайшли 1 мільярд гривень, на лікування чиновників 1 мільярд знайшли, а на переселенців, які сьогодні у скруті, їх ще

називають ВПО, – не знайшли. І тим хлопцям та дівчатам, які захищали нашу державу, їх всього-на-всього 1334 людини...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідь.

КУБІВ С.І. Шановний пане народний депутате! Що стосується виділених коштів, про які ви сказали, то вони формуються в залі Верховної Ради, коли затверджувався Державний бюджет України на 2019 рік, разом із профільними комітетами.

Друга позиція. Для підтримки внутрішньо переміщених осіб, які виникли внаслідок російської агресії, урядом і Верховною Радою розроблено декілька конкретних програм, зокрема стосовно дітей-сиріт, напівсиріт, дітей – внутрішньо переміщених осіб, окремих освітніх, соціальних і медичних програм, щодо надання фінансової допомоги. Це питання щоденно в полі зору конкретного міністра, конкретного чиновника в місцевих органах влади, військово-цивільних адміністраціях, ми разом з вами прийняли відповідний закон.

Так, ця проблема не вирішена повністю, але на сьогодні ми розуміємо, що питання безпеки і оборони, питання переміщених осіб, питання соціальних стандартів, питання гібридної війни – це питання, які ми розв'язуємо разом з вами, за що я хочу подякувати, за підтвердження цих програм у бюджеті 2019 року.

Щодо конкретної соціальної програми я попрошу відповідати міністра пана Реву. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 1 хвилина.

РЕВА А.О., *міністр соціальної політики України.* Шановний народний депутате Шахов! Крім державних коштів, на будівництво житла для переселенців ми використовуємо також кошти, які надають інші країни як безповоротну допомогу. Міністерством соціальної політики України протягом 2017-2018 років за кошти міжнародних донорів підготовлено і введено в експлуатацію житло майже для 1 тисячі сімей переселенців, про що ми інформували громадськість. Якщо вас цікавлять цифри, ми готові їх надати.

Починаючи з минулого року, введена нова програма для забезпечення житлом тих переселенців, які зі зброєю в руках захищають нашу

країну. Тому що знайти житло одразу для 1 мільйона 510 тисяч внутрішньо переміщених осіб достатньо складно. Очевидно, що ті люди, які воюють за нашу країну проти сепаратистів, проти агресора, повинні мати пріоритет. У 2019 році ця програма буде продовжена.

Єдина проблема полягає в тому, шановний народний депутат Шахов, що на наш бюджетний запит у 850 мільйонів гривень зрештою в бюджеті передбачено лише 40 мільйонів, або у 20 разів менше. Тому якщо ви дійсно переживаєте за переселенців, внесіть пропозицію про збільшення обсягу фінансування за цією програмою. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, у нас залишається ще 15 хвилин на запитання народних депутатів України. Будь ласка, прошу записатися.

Народний депутат Микола Паламарчук. Будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Прошу передати слово Солов'ю.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Соловей. Прошу.

СОЛОВЕЙ Ю.І., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ № 89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Виборчий округ № 89, Гуцульщина і Покуття. У мене запитання до міністра соціальної політики пана Реви. Шановний Андрію Олексійовичу! Коли ми позаминулого року проголосували за пенсійну реформу, обов'язковою умовою голосування (це, до речі, було компромісом між значною частиною народних депутатів та урядом) була норма про запровадження накопичувальної системи з 1 січня 2019 року. Крім того, у прийнятому законі була норма, яка зобов'язувала уряд здійснити всі необхідні заходи, для того щоб накопичувальну пенсійну систему як обов'язкову складову і суть пенсійної реформи запустити саме з 1 січня 2019 року. Прошу вас поінформувати українське суспільство, що зроблено, як ця реформа починає працювати в Україні. Дякую.

РЕВА А.О. Шановний народний депутате Соловей! Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» прийнято 3 жовтня 2017 року. І в ньому, дійсно, є норма, згідно з якою ми мали подати законопроект щодо запровадження накопичувальної пенсійної системи з 1 січня 2019 року.

Що відбулося насправді? За декілька місяців до цього ви і група народних депутатів у кількості 57 осіб подали законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» ([№ 6677](#)). Які були у нас варіанти, виходячи з Регламенту Верховної Ради України? Подавати законопроект після жовтня ми не мали права за наявності вашого законопроекту. Тому ми з вами розмовляли і дійшли компромісного варіанта, що уряд погоджується на ваш законопроект, за умови внесення до нього змін ще до першого читання. Ваш законопроект № 6677 пройшов урядовий комітет, отримав схвалення і був готовий до розгляду Верховною Радою України. Станом на сьогодні він не розглянутий навіть у першому читанні. Чому так сталося? Давайте запитавмо у того, хто організовує розгляд законопроектів.

Без закону, прийнятого Верховною Радою, запровадити цю систему неможливо. Тому, будь ласка, сьогодні відповідальність – на вашій стороні. Ми готові підтримати запровадження накопичувальної системи, якщо це зробить Верховна Рада України.

ГОЛОВУЮЧА. Наступне запитання – народний депутат Добродомов. Будь ласка.

ДОБРОДОМОВ Д.Є., секретар Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Олегу Мусію.

ГОЛОВУЮЧА. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець). Депутатська група

«Народний контроль». Шановні представники уряду, доброго дня! Я прошу надати відповідь, напевно, Першого віце-прем'єр-міністра, того, хто відповідає в уряді за регулювання цін на газ і норм споживання.

Під час минулої «години запитань до Уряду» Прем'єр-міністр публічно пообіцяв, що ціни на газ будуть підвищені тільки на 20 відсотків. Навіщо ви маніпулюєте українським народом і вважаєте його за ідіотів? Я вам показую свіжу платіжку, яка прийшла пенсіонерам у Києві, які не мають лічильників: ціни на газ підвищені на 320 відсотків за рахунок маніпуляцій із нормами споживання. Ви підвищили норми споживання і про це замовчуєте, а насправді люди мають платити 320 відсотків ціни на газ? Ви там що, зовсім вже? За кого вважаєте український народ? Залізти в кишені до платників!

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Кубів, ваша відповідь.

КУБІВ С.І. Шановні колеги! Так, дійсно, це питання вдруге поставлено. Я прошу відповідно три міністерства, де є соціальні норми споживання, де є регіональний аспект і де є питання енергетики, включаючи питання спільних рішень незалежного регулятора НКРЕКП, прийняти як депутатський запит і згідно з чинними нормами надати відповідь народному депутату Мусію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Наступне запитання – народний депутат Шахов.

ШАХОВ С.В. Політична сила «Наш край». Запитання до міністра соціальної політики Рєви. Скажіть, будь ласка, як може переселенець вижити на 442 гривні? Ви підіть у народ і подивіться, що сьогодні робиться у людей. Ви подивіться, як гинуть люди, вмирають від кору, від туберкульозу, від СНІДу, подивіться, як люди від голоду пухнуть, тоді як ви там не можете нажертися!

Ще раз хочу вам сказати: дайте робочі місця, дайте людям, де нормально жити, дайте людям нормально розвиватися, щоб молодь не виїжджала з нашої держави. Не треба сьогодні сидіти отам, крісло протирати своєю дупою, ідіть і спілкуйтеся з народом! Ви чуєте мене

чи ні? Я вийшов з народу, сам із Луганщини, там, де йде війна, і кожного дня спілкуюся з людьми.

У Сєвєродонецьку, в Біловодську кількість переселенців перевищує чисельність населення у два з половиною рази. Будь ласка, там вистачає землі, щоб будувати житло соціальне. Чомусь у Грузії побудували 225 тисяч будинків. Чому в Україні не будують?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановний колего, ми всі з народу, але це не дає нам права використовувати експресивну лексику під час запитань.

Будь ласка, відповідь.

РЕВА А.О. Я думаю, що ті, хто вийшов із народу, справді вийшов із народу, не вживають таких висловів, які ми сьогодні чуємо.

Хочу сказати про 442 гривні. Допомога у 442 гривні надається людям працездатного віку, які чомусь не працюють. Причини бувають різні, тому така допомога надається тільки на шість місяців. Загалом люди працездатного віку повинні працювати – це головна вимога будь-якого закону. Тому якщо ми хочемо, щоб люди нормально жили, вони, в першу чергу, повинні мати робоче місце і працювати. Будь ласка, нами відповідні законопроекти подані до Верховної Ради України. Якщо велика політична сила «Наш край» їх підтримає, я сподіваюся, ми все тоді виправимо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, наступне запитання – народний депутат Барна.

БАРНА О.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні представники уряду! Передовсім дозвольте подякувати за створення комісії для перевірки облгазів, але я просив би прискорити їх перевірку щодо здирництва у вигляді штрафів на сотні тисяч гривень, накладених на непобутових споживачів газу – медичні заклади, установи культури, школи, на підприємців – за нібито невчасну повірку лічильників.

І запитання до представників Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства та Міністерства охорони здоров'я. За ініціативою Президента проводиться реформа сільської медицини. Разом з тим я не розумію, чому вже другий рік на казначейських рахунках управлінь охорони здоров'я в областях перебувають кошти і не закуповуються ні обладнання, ні автомобілі для амбулаторій, які надають послуги (не тільки для нових, а для всіх амбулаторій, які надають послуги). Тому що піклуватися про здоров'я людей потрібно не тільки там, де будуються нові амбулаторії...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, увімкніть мікрофон пана Негоди, заступника міністра.

НЕГОДА В.А. Шановний народний депутате! Хочу вам повідомити, що Мінрегіон спільно з Міністерством охорони здоров'я, з обласними державними адміністраціями проводить величезну роботу з формування мережі сільської медицини. Це надзвичайно важливе питання, для того щоб покращити якість надання медичних послуг на сільських територіях.

В Україні розпочалося масштабне будівництво перших 517 нових сільських амбулаторій, 10 із них вже введені в експлуатацію на Кіровоградщині, спільно з МОЗ розроблено та сформовано спроможну мережу з 4223 сільських амбулаторій, потреба у новому будівництві – 688 таких закладів.

Щодо автомобілів. Хочу вас поінформувати, що, за зведеною інформацією, зараз закуповуються близько 514 службових автомобілів для сімейних лікарів.

Переважно за кошти державного бюджету, а також за підтримки Світового банку та інших розроблено технічні завдання для запровадження в амбулаторіях телемедицини.

Отже, робота продовжується, але треба працювати і народним депутатам, особливо мажоритарникам, з обласними державними адміністраціями, які практично реалізують це завдання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Наступне запитання – народний депутат Шверк.

ШВЕРК Г.А., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).
Прошу передати слово колезі Споришу Івану Дмитровичу.

ГОЛОВУЮЧА. Іван Спориш. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»).
Виборчий округ № 15, Вінниччина.
Звичайно, це запитання більше до НАК «Нафтогаз України», але, Степане Івановичу, я хочу поставити його вам. На Вінниччині у нас є селище Чернівці, де газопроводи вже підведені, готовність внутрішніх та інших ліній – близько 95 процентів, вони вже вісім років там... Знаю, що пану Кістіону відома ця проблема, але вже вісім років – вони скоро вийдуть із ладу, можуть зіпсуватися. Тому я дуже прошу, давайте щось зробимо. Це півзарплати одного з працівників НАК «Нафтогаз України» – і вже можна високий тиск на 2, 3, 4 кілометри підвести і запустити ці лінії. Я дуже прошу, це невеликі кошти, але разом з тим є якась постанова, яка блокує. Я думаю, слід зробити все, щоб просто не зіпсувалися ці лінії. Зрозуміло, що перспектива газу на сьогодні...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідь.

КУБІВ С.І. Шановний народний депутате, це дуже важливе питання. Ви знаєте, що загальнодержавна програма щодо газифікації постійно перебуває в полі зору уряду, і вже не один рік, особливо останніх п'ять років. Для того, щоб ми закінчили тих 3-5 відсотків добудови газифікації і підключили в мережу відповідну систему, тому що є комунальна система, є приватна система, є державна система, ми повинні в першому півріччі передбачити разом у змінах до бюджету (і відповідно проголосувати ці зміни) закінчення даного проекту. Я знаю, що було доручення міністерствам і розмова з НАК «Нафтогаз України» про закінчення даної програми. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наступне запитання – народний депутат Тетерук. Прошу вас.

ТЕТЕРУК А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Партія «Народний фронт». У мене запитання до міністра інфраструктури пана Омеляна. Навіть завзяті песимісти бачать, що у нас будуються дороги, і Україна за дорогами дедалі більше стає схожою на наших європейських партнерів. Разом з тим мене турбує якість побудованих українських доріг. І я запитую у Кабінету Міністрів, у вас персонально: чи розроблений механізм контролю за належною якістю доріг, які будуються за кошти платників податків? Яку гарантію надають будівники на новостворені або відремонтовані дороги? У разі неналежної якості за чий рахунок ремонтуються виявлені недоліки і чи є у нас персональна відповідальність за належний контроль якості виконаних робіт на дорогах? Хто має персонально відповідати за те (голова «Укравтодору» пан Новак чи хто персонально), щоб дороги були якісними? Дякую.

КУБІВ С.І. Шановний пане Андрію! Хочу сказати, що на дороги у Державному бюджеті України на 2019 рік передбачено 55,6 мільярда гривень, це на 7,9 мільярда гривень більше, ніж минулого року. Прем'єр-міністр під час минулої «години запитань до Уряду» відзначав, що саме дорожній фонд (50,4 мільярда гривень) – це та нова можливість, яка змінить і філософію, і прозорість, і забезпечить реалізацію невідкладних проектів.

Разом з тим є залучені додаткові кошти міжнародних донорів – 4,6 мільярда гривень.

Субвенція на місцеві дороги збільшена, вона відповідає 35 відсоткам дорожнього фонду за мінусом погашення зобов'язань – це 14,7 мільярда гривень.

Видатки на безпеку дорожнього руху – 2,1 мільярда гривень, або 5 відсотків дорожнього фонду за мінусом погашення зобов'язань. Ці цифри і ці стандарти ми проголосували в цій залі.

Щодо конкретизації вашого питання – пан міністр Омелян. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу увімкнути мікрофон міністра Омеляна.

ОМЕЛЯН В.В., *міністр інфраструктури України.* Дякую. Шановні народні депутати! Хочу щиро подякувати «Народному фронту», іншим фракціям парламенту за постійну підтримку інфраструктурних реформ, які ми пропонуємо. Дійсно, завдяки вашій підтримці дорожній фонд спрацював, спрацював блискуче. Однак ми розуміємо, що контроль якості – це зараз питання № 1, щоб гроші платників податків не були змарновані.

Що вже зроблено? Працює п'ятирівнева система контролю якості – на рівні «Укравтодору», міністерства, Кабінету Міністрів, правоохоронних органів, а також громадського контролю. Вона працює ефективно, але ще більш ефективним є механізм 5- і 10-річної гарантії на зроблені дороги. У рамках цієї гарантії компанії повинні усувати будь-які виявлені дефекти за власний кошт, тобто додаткових витрат з кишень платників податків не передбачається.

Ми бачимо, що дороги, які ми будуємо сьогодні, будуються сучасними технологіями, сучасним устаткуванням, ми створюємо десятки тисяч робочих місць по всій Україні. Тому я переконаний, що ці дороги будуть слугувати людям ще протягом наступних десятиліть, але, безумовно, буде постійний тотальний контроль і на державному рівні...

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, колего.

І заключне запитання – Мельничук Іван Іванович передає слово Гончаренку. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний*

виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановний Степане Івановичу, у мене прохання до вас. Є така автомобільна дорога регіонального значення Р-33 Вінниця – Гайсин – Роздільна, яка на сьогодні знаходиться в незадовільному стані, особливо ділянка між найбільшими містами півночі Одещини – Балтою та Подільськом. У мене велике прохання до вас дати відповідне доручення, щоб хоч цього року ми почали відбудовувати, бо там слово «ремонтувати» не підходить, ділянку цієї дороги між Балтою та Подільськом. Це надзвичайно важливе питання і для Одещини, особливо північних районів, і для Вінниччини та загалом центральної частини України, бо це дуже важливий транспортний коридор, який виводить на порти Одещини. У мене велике прохання до вас дати відповідне доручення, щоб ми обов'язково цього року почали відповідні роботи. Дякую.

КУБІВ С.І. Шановний пане Олексію, хочу сказати, що це питання дуже важливе. Я говорив про кошти, які ми разом затвердили в бюджеті 2019 року. Дорога, про яку ви сказали, – автомобільний шлях регіонального значення. Зараз формується перелік першочергових доріг у рамках фінансування бюджетних видатків 2019 року. Ми ваш запит врахуємо і спільно з профільним комітетом, «Укравтодором», місцевими органами влади спробуємо врегулювати це питання в рамках виділених ресурсів у бюджеті 2019 року і, можливо, в рамках співфінансування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Степане. У нас залишається ще півтори хвилини для заключного слова, і ми завершуємо «годину запитань до Уряду». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Андрію! Шановні народні депутати! Передовсім хочу подякувати вам за спільну роботу, яку ми мали з вами протягом важливого періоду. Тому хочу подякувати за підтримку реформаторських ініціатив уряду, Президента України і спільних законів, які ми прийняли. Декілька десятків законів підтвердити нашу спільну ефективну діяльність. Я хотів би за це подякувати і продовжити нашу спільну роботу.

Разом з тим маю можливість сьогодні, шановний Андрію Володимировичу, від вашого імені привітати Героя України, Голову Національного банку України Володимира Семеновича Стельмаха, якому виповнюється 80 років. Герой України, який вклав велику працю у розвиток нашої фінансової системи, розвиток нашої державності.

І разом з тим хочу привітати вас із великим святом Водохреща, як у народі кажуть – Йордань, святим Богоявленням, яке ми відзначаємо на знак єдності з Господом Богом Ісусом Христом, який прийняв хрещення, особливо в рік, коли ми створили Православну церкву України. Всім дякую за спільну роботу. Христос народився!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Славимо його!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славимо його! Дякую. Шановні колеги з уряду, нагадую вам, що сьогодні о 13 годині відбудеться закриття вікопомної дев'ятої сесії парламенту цього скликання, тому ми вас знову очікуємо в залі. «Година запитань до Уряду» оголошується завершеною. Дякую за змістовну, ґрунтовну дискусію.

Колеги, переходимо до наступного питання порядку денного – оголошення запитів народних депутатів України. Запрошую до слова Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірину Геращенко для оголошення депутатських запитів. Нагадую, колеги, після цього будуть виступи. Отже, відразу після оголошення запитів будуть виступи, тому ті, хто має намір взяти участь у виступах, будьте в залі о 11:35, для того щоб записатися.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую вам, шановний колего.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Закриття сесії о 13 годині, я нагадую. Ми просто працюємо без перерви. Всі позиції буде збережено – оголошення запитів і виступи. Домовилися, так?

Будь ласка, пані Ірино.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні колеги.

Я ще раз наголошую на тому моменті, про який уже сказав шановний спікер, що через брак часу сьогодні не буде виступів тих депутатів, які не задоволені відповідями на свої депутатські запити. Але виступи народних депутатів з різних питань, звичайно, відбудуться.

Отже, на сьогодні надійшли запити від 198 народних депутатів України.

Віктора Развадовського – до голови Житомирської обласної державної адміністрації щодо виділення коштів Александрук Аллі, мешканці села Печанівка Романівського району Житомирської області, для ендопротезування лівої плечової кістки.

Оксани Корчинської – до міністра оборони України щодо неналежно проведеного розслідування низькоякісного обстеження, лікування акубаротравм і контузій, грубого, непрофесійного поведження лікарів та медичного персоналу неврологічного та хірургічного відділень Військово-медичного клінічного центру Північного регіону (місто Харків).

Анатолія Гіршфельда – до Прем'єр-міністра України щодо приведення розміру освітньої субвенції на 2019 рік для Лозівської міської ОТГ у відповідність із фактичними потребами.

Сергія Мельника – до міністра фінансів України щодо перерозподілу окремих видів субвенцій.

Юлії Тимошенко – до міністра внутрішніх справ України, Голови Служби безпеки України, Генерального прокурора України щодо замаху на вбивство депутата Центральної міської районної ради в місті Кривому Розі Дніпропетровської області Мірзояна В.В.

Руслана Сольвара – до начальника Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ України щодо вирішення питання відновлення функціонування територіального сервісного центру № 3247 Регіонального сервісного центру МВС в Київській області в селищі міського типу Макарів.

Руслана Сольвара – до начальника Головного управління Національної поліції Київської області, прокурора Київської області щодо неефективного розслідування та неналежної перевірки факту смерті Новосельської Ольги Миколаївни, що мешкала у селищі Королівка Фастівського району Київської області.

Михайла Бондаря – до голови правління публічного акціонерного товариства «Львівгаз» щодо відключення будинку, в якому проживає мати з малолітніми дітьми, від газопостачання.

Михайла Бондаря – до голови Львівської обласної державної адміністрації, директора Департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації щодо придбання у 2019 році багатофункціональної рентген установки для Буської центральної районної лікарні Львівської області.

Віктора Вовка – до Генерального прокурора України щодо послідовності правової позиції та дій прокуратури України стосовно виконання норм Конституції і законодавства України з питань єдиного громадянства.

Віктора Вовка – до заступника Генерального прокурора України – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури щодо численних правопорушень з ознаками корупційних злочинів стосовно пам'ятки археології національного значення «Хотівське городище» та парка-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Феофанія».

Вадима Кривохатка – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності проведення перевірки діяльності замовника і підрядника робіт з реконструкції дитячого садочка «Теремок» Балабинської селищної ради Запорізької області.

Владислава Бухарева – до голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Прем'єр-міністра України щодо необхідності виділення додаткових коштів з Державного бюджету України на 2019 рік з метою придбання лінійного прискорювача для обласного комунального закладу «Сумський обласний клінічний онкологічний диспансер».

Владислава Бухарева – до голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, голови Комітету Верховної Ради

України з питань бюджету, Прем'єр-міністра України щодо необхідності виділення коштів з Державного бюджету на 2019 рік з метою придбання сучасного мамографа для комунального некомерційного підприємства «Лебединська центральна районна лікарня імені лікаря К.О. Зільберника».

Ігоря Шурми – до Прем'єр-міністра України, виконуючого обов'язки голови Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками щодо перевірки правомірності вільного обігу на території України препарату «Церегін» (Виробник: Белмедпрепарати, Республіка Білорусь).

Ігоря Шурми – до Прем'єр-міністра України щодо бездіяльності керівництва МОЗ у загрозливій ситуації, яка склалася в Україні у зв'язку зі спалахом кору, та неефективності роботи оперативного штабу МОЗ з реагування на ситуацію з поширення кору в Україні.

Геннадія Чекіти – до Прем'єр-міністра України, заступника Голови Служби безпеки України – начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби Безпеки України, Генерального прокурора України щодо досудового розслідування у кримінальному провадженні № 2201708000000023 від 21 квітня 2017 року стосовно завдання збитків ПАТ «ЗалК».

Олега Березюка – до Прем'єр-міністра України щодо надання роз'яснення з приводу ігнорування невиконання дорожньої карти з приведення ГСХ Дунай – Чорне море в українській частині дельти Дунаю в повну відповідність із Конвенцією ЕСПО, затвердженою на міжвідомчій координаційній раді з питань реалізації в Україні Конвенції ЕСПО.

Юрія Мірошніченка – до Київської міської ради щодо звернення громадянина Леоніда Далекого стосовно незаконних дій керівництва дитячо-юнацької спортивної школи № 26 міста Києва.

Вадима Івченка – до Генерального прокурора України щодо забезпечення швидкого, повного і неупередженого розслідування кримінальних проваджень стосовно незаконного заволодіння земельними ділянками мешканців сіл Долинського району Кіровоградської області.

Юрія Вознюка – до тимчасово виконуючої обов'язки міністра охорони здоров'я України щодо внесення змін до переліку рідкісних

(орфанних) захворювань, що призводять до скорочення тривалості життя хворих або їх інвалідизації та для яких існують визнані методи лікування.

Юрія Вознюка – до Генерального прокурора України щодо ініціювання Генеральною прокуратурою України перевірки фактів незаконного вимагання грошових коштів з фізичних осіб ТОВ «Кредит-експрес юкрейн ел.ел.сі.» та «Дебтфорт Україна».

Валерія Писаренка – до Прем'єр-міністра України щодо неухильного виконання рішення Конституційного Суду України від 18 грудня 2018 року стосовно відновлення соціального захисту ветеранів війни та членів їхніх сімей.

Артура Мартовицького та Ігоря Шурми – до Прем'єр-міністра України щодо неправомірності перебування виконуючої обов'язки міністра охорони здоров'я та заступників на займаних посадах.

Олександра Гереги – до міністра внутрішніх справ України, тимчасово виконуючого обов'язки голови Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру щодо ознак порушення законодавства в процесі підготовки продажу земель на території Теофіпольського району Хмельницької області.

Олександра Гереги та Андрія Шиньковича – до Прем'єр-міністра України щодо закриття поштових відділень та підтримки друкованих ЗМІ України.

Володимира Литвина – до Прем'єр-міністра України щодо трудової діяльності та страхового стажу.

Володимира Литвина – до голови Житомирської обласної державної адміністрації, голови Баранівської районної державної адміністрації Житомирської області щодо приватизації земельної ділянки.

Андрія Лопушанського – до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо необхідності технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання житлових будинків.

Андрія Лопушанського – до голови правління публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», голови Федерації професійних спілок України щодо захисту прав трудового колективу оздоровчого комплексу «Прикарпатська ватра» (Стрийський район Львівської області).

Юрія Мірошниченка – до Кабінету Міністрів України щодо звернення громадянки Любові Сайгакової стосовно неможливості виходу на пенсію за наявності страхового стажу майже 40 років для догляду за недієздатною донькою.

Вадима Кривохатка – до голови Національної поліції України щодо можливого вчинення злочину головою Павлівської сільської ради Вільнянського району Запорізької області Клименком А.

Анатолія Денисенка – до міністра соціальної політики України щодо необхідності покращення соціального захисту осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Анатолія Денисенка – до Прем'єр-міністра України щодо забезпечення законних прав та інтересів громадян України, які мають статус дітей війни з виплатами пенсійних нарахувань на підставі рішень суду.

Сергія Лещенка – до міністра фінансів України щодо ситуації з трансфертним ціноутворенням.

Сергія Лещенка – до голови Київської міської державної адміністрації щодо будівництва лінії метрополітену від станції «Сирець» на житловий масив Виноградар.

Володимира Парасюка – до міністра інфраструктури України щодо ремонту автодороги 0142001 Яворів – Грушів, що проходить через населені пункти: село Чернилява та село Нагачів Яворівського району Львівської області.

Романа Мацоли – до Кабінету Міністрів України, міністра освіти і науки України щодо вирішення питання забезпечення пожежної безпеки в Шепетівському коледжі Подільського державного аграрно-технічного університету.

Романа Мацоли – до Кабінету Міністрів України, Міністерства соціальної політики України щодо необхідності збільшення соціальних нормативів для надання житлових субсидій.

Оксани Корчинської – до міністра оборони України щодо забезпечення проведення нових незалежних військово-лікарських комісій начальнику Запорізького військового госпіталю Міністерства оборони України, підполковнику медичної служби Чоп О.М. та головному лікарю Центрального військового санаторію «Приморський» Міністерства оборони України полковнику медичної служби Рильському А.С.

Володимира Арешонкова – до голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо завищених сум платежів за спожитий газ.

Артема Вітка – до міністра оборони України щодо недопущення закриття друкованих видань Міністерства оборони України «Народна армія» та «Військо України».

Юлія Іоффе – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності термінового врегулювання проблемних питань у сфері енергопостачання ДП «Первомайськвугілля» з метою недопущення обмеження постачання електричної енергії виробничим підрозділам підприємства.

Василя Гуляєва – до Прем'єр-міністра України щодо бездіяльності посадових осіб Міністерства охорони здоров'я України стосовно вирішення питання забезпечення дітей, хворих на спінальну м'язову атрофію, лікарським засобом.

Сергія Ківалова – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності збільшення розміру державної допомоги на дітей одиницею матерям (батькам).

Тетяни Бахтеєвої – до Прем'єр-міністра України щодо не своєчасної розробки підзаконних актів, необхідних для реалізації Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині».

Шановні колеги, я хочу звернути вашу увагу, що в нас не буде перерви о 12 годині, тому приблизно за 10 хвилин розпочнеться запис депутатів на виступи з різних питань. Прошу врахувати це тих, які бажають виступити, і за 10 хвилин повернутися до сесійного залу.

Я продовжую оголошувати запити народних депутатів України.

Тетяни Бахтеєвої – до віце-прем'єр-міністра – міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо будівництва сільських амбулаторій та закупівлі службових автомобілів для сімейних лікарів.

Олександра Кірша – до Прем'єр-міністра України щодо припинення бездіяльності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та зволікання з видачею ліцензій на цифрове мовлення у місті Харкові для місцевих телекомпаній.

Олександра Долженкова – до Департаменту державних нагород Адміністрації Президента України щодо питання нагородження державною нагородою – званням «Герой України».

Віталія Гудзенка – до голови Київської обласної державної адміністрації щодо виділення коштів у 2019 році на проведення реконструкції вуличного освітлення в Білоцерківському та Сквирському районах Київської області.

Віталія Гудзенка – до голови Київської обласної державної адміністрації щодо дієвого фінансування у 2019 році на капітальний ремонт доріг загального користування в Білоцерківському районі Київської області.

Ірини Констанкевич – до голови Маневицької районної державної адміністрації щодо оптимізації структури та граничної чисельності працівників апарату і структурних підрозділів Маневицької РДА.

Ірини Констанкевич – до Прем'єр-міністра України щодо посилення соціального захисту та поновлення прав громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Сергія Матвієнкова – до Прем'єр-міністра України щодо використання неякісних марок сталі для виробництва військової техніки.

Ігоря Луценка – до міністра соціальної політики України щодо здійснення індивідуального парламентського контролю у зв'язку з обмеженням Міністерством соціальної політики України наданих учасникам бойових дій відповідно до закону соціальних прав (пільг).

Дмитра Колеснікова – до Прем'єр-міністра України щодо перепису населення України.

Дмитра Колеснікова – до міністра соціальної політики України щодо використання коштів державного бюджету на виплату компенсацій та допомог громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Олександра Кодоли – до Прем'єр-міністра України, генерального директора публічного акціонерного товариства «Укрпошта», міністра інфраструктури України щодо забезпечення якісного функціонування відділень поштового зв'язку ПАТ «Укрпошта» у Чернігівській області.

Андрія Шипка – до тимчасово виконуючої обов'язки міністра охорони здоров'я України щодо організації роботи бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги в умовах створення госпітальних округів.

Миколи Кадикала – до Генерального прокурора України щодо бездіяльності працівників слідчого відділу Любашівського відділення поліції Балтського відділу поліції ГУНП в Одеській області.

Ігоря Гузя – до Прем'єр-міністра України, голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо можливого необґрунтованого завищення ціни на газ для побутових споживачів публічним акціонерним товариством «Волиньгаз».

Ігоря Гузя – до Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України щодо необхідності внесення змін до статті 43 Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці».

Михайла Головка – до Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України щодо недопустимості ратифікації Стамбульської конвенції Ради Європи.

Михайла Головка – до міністра внутрішніх справ України, голови Державного агентства лісових ресурсів України, директора Державного бюро розслідувань, Генерального прокурора України щодо незаконного випалювання деревного вугілля та варварського вирубування лісових насаджень у Летичівському районі Хмельницької області.

Сергія Власенка – до Прем'єр-міністра України щодо захмарно великих заробітних плат і винагород правління НАК «Нафтогаз України».

Сергія Власенка – до Глави Адміністрації Президента України щодо торгівлі підприємств, кінцевим бенефіціарним власником яких є Президент України Петро Порошенко, з країною-агресором Російською Федерацією під час воєнного стану в Україні.

Якова Безбаха – до Кабінету Міністрів України, Ради бізнесомбудсмена, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Генеральної прокуратури України щодо можливого неправомірного втручання у діяльність суб'єкта господарювання.

Якова Безбаха – до Кабінету Міністрів України, Міністерства інфраструктури України, Державного агентства автомобільних доріг України, Київської міської державної адміністрації, Державної служби України з безпеки на транспорті щодо створення безпеки дорожнього руху.

Групи народних депутатів (Шинькович, Герега, Мацола) – до міністра освіти і науки щодо відновлення справедливих принципів нарахування заробітної плати педагогів, які працюють у закладах професійно-технічної освіти.

Групи народних депутатів (Шинькович, Герега, Мацола) – до Прем'єр-міністра України, міністра соціальної політики України щодо розв'язання проблем з нарахуванням субсидій особам, які отримують заробітну плату в розмірі нижче мінімальної, та безробітних, які не перебувають на обліку в центрах зайнятості.

Миколи Кучера – до міністра внутрішніх справ України, Генерального прокурора України щодо недопущення протизаконної зміни цільового призначення та вилучення особливо цінних земель, які знаходяться в державній власності та передані Національній академії наук України у постійне користування.

Ганни Гопко – до Харківського міського голови щодо увічнення пам'яті людей, які зробили вагомий внесок у розповсюдження правди про Голодомор 1932-1933 років, перейменування вулиці на честь Рії Клайман.

Романа Семенухи – до Генерального прокурора України щодо організації повторної перевірки фактів упередженого та неналежного досудового розслідування кримінальних проваджень.

Романа Семенухи – до голови Антимонопольного комітету України щодо можливого зловживання монополюючим становищем з боку ПАТ «Харківгаз» та ПАТ «Харківміськгаз» під час визначення об'ємів природного газу, спожитого побутовими споживачами, та приведення їх до стандартних умов.

Олександра Марченка – до Прем'єр-міністра України щодо можливості переглянути рішення про здійснення ремонтних робіт траси Київ – Одеса компанією «Будівельно-монтажний трест № 8».

Анни Романової – до Прем'єр-міністра України, голови правління акціонерного товариства «Українська залізниця» щодо зміни вартості резервування залізничних квитків.

Анни Романової – до міністра закордонних справ України щодо оформлення е-Віз для громадян Республіки Індія.

Андрія Ілленка – до голови Київської міської державної адміністрації щодо демонтажу тимчасової споруди без дозвільної документації, що розташована між адресами: вулиця Кібальчича, 9 та вулиця Кібальчича, 11 у Дніпровському районі міста Києва.

Андрія Ілленка – до голови Київської міської державної адміністрації щодо вжиття заходів реагування з метою продовження

строку дії договору оренди майнового комплексу кінотеатру «Київ» діючому орендарю.

Групи народних депутатів (Опанасенко, Рибчинський та інші, усього сім депутатів) – до Прем'єр-міністра України щодо реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

Олександра Бригинця – до голови правління акціонерного товариства «Українська залізниця», голови Святошинської районної в місті Києві державної адміністрації щодо забудови ділянки приватного сектора, призначеної для індивідуального житлового, гаражного і дачного будівництва у межах ОСН «Авіатор» по вулиці Василя Алексухіна, 24 у місті Києві, у зоні обслуговування «Укрзалізниця», багатоквартирним багатоповерховим будинком з ознаками порушень чинних будівельних, санітарних норм і приписів, ознаками протиправної бездіяльності і корупційних діянь посадових осіб ДАБІ, державних органів і установ тощо.

Олександра Бригинця – до голови Державної судової адміністрації України, Генерального прокурора України щодо недопустимості штучного і протиправного затягування розгляду в судах справ стосовно притягнення до кримінальної відповідальності колишніх командирів БМОП «Беркут» Лукаша Владислава, Пацеляка Романа, Шаповалова Віктора, стосовно фактів вчинення ними дій, що містять ознаки кримінальних правопорушень (перевищення влади та службових повноважень, що призвело до тяжких наслідків, вчинення вбивств двох і більше осіб, завдання тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості тощо) відносно учасників Революції Гідності за епізодом 18 лютого 2014 року.

Групи народних депутатів (Сюмар, Червакова та інші, усього 10 депутатів) – до голови Київської обласної державної адміністрації щодо порушення житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа.

Юрія Павленка – до міністра соціальної політики України, Генерального прокурора України, голови Київської обласної державної адміністрації щодо порушення вимог законодавства з питань усинення іноземцями дітей – громадян України.

Юрія Павленка – до Прем'єр-міністра України щодо запиту інформації з питань дотримання законодавства в процесі міждержавного усиновлення дітей – громадян України.

Олега Осуховського – до Прем'єр-міністра України, міністра внутрішніх справ України, директора Національного антикорупційного бюро України, Голови Служби безпеки України, Генерального прокурора України щодо зловживань під час здійснення публічних закупівель у приватному акціонерному товаристві «АК Київводоканал».

Олега Осуховського – до голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, Прем'єр-міністра України, Першого віцепрем'єр-міністра України – міністра економічного розвитку і торгівлі України, тимчасово виконуючої обов'язки міністра охорони здоров'я України, міністра фінансів України щодо врегулювання ситуації з лікуванням орфанних захворювань.

Борислава Берези – до міністра освіти і науки України щодо будівництва нових навчальних закладів у 20-му та 25-му мікрорайонах Деснянського району Києва.

Борислава Берези – до голови Київської міської державної адміністрації щодо незаконного будівництва малих архітектурних споруд у Деснянському районі Києва.

Юрія Бублика – до міністра юстиції України щодо порушення законності державними виконавцями через накладення арештів на спеціальні карткові рахунки боржників для соціальних виплат, відсутність належного реагування на їх скарги та недотримання встановленого законом порядку розгляду подання з цих підстав депутатського звернення Головним територіальним управлінням юстиції в Полтавській області.

Ірини Сисоєнко – до виконуючого обов'язки голови Державної служби України з лікарських засобів щодо надання інформації про виявлення фактів торгівлі фальсифікованими лікарськими засобами.

Групи народних депутатів (Лук'янчук, Бабенко, Кривошея та інші, усього шість депутатів) – до міністра внутрішніх справ України, Генерального прокурора України щодо скарги ТОВ «Ай Ві Ті Інвестментс» на неправомірний тиск на господарську діяльність підприємства з боку правоохоронних органів Києва.

Оксани Білозір – до міністра інфраструктури України щодо відсутності належного транспортного сполучення між гуртожитками внутрішньо переміщених осіб та інших громадян України, які мешкають у районі Національного парку «Межигір'я» (с. Нові Петрівці), та містом Києвом.

Сергія Рудика – до віце-прем'єр-міністра України Павла Розенка, міністра соціальної політики України щодо невідкладного врегулювання питання призначення соціальних стипендій студентам (курсантам) учасникам бойових дій та дітям учасників бойових дій.

Антон Кіссе – до Прем'єр-міністра України щодо капітального ремонту автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-08 Болград – Кубей – Арциз (на ділянці Задунаївка – Главани – Прамобалка).

Василя Яніцького – до голови правління Пенсійного фонду України, міністра соціальної політики України, голови Володимирецької районної державної адміністрації Рівненської області, голови Зарічненської районної державної адміністрації Рівненської області щодо призначення пенсій за віком на пільгових умовах багатодітним жінкам, які працюють у сільськогосподарському виробництві.

Олександра Супруненка – до Голови Верховної Ради України, першого заступника Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України щодо систематичного порушення Прем'єр-міністром України вимог Закону «Про статус народного депутата України».

Валентина Ничипоренка – до Прем'єр-міністра України, міністра екології та природних ресурсів України, голови Черкаської обласної державної адміністрації щодо сприяння у завершенні процесу зміни меж урочища «Герман» Маньківського району Черкаської області та щодо припинення затягування з вирішенням даного питання.

Юрія Дерев'янка – до віце-прем'єр-міністра – міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, голови Голованівської районної державної адміністрації, Капітанського сільського голови щодо неприпустимості перешкоджання посадовими та службовими особами органів державної влади та місцевого самоврядування територіальним громадам селища Побузьке та села Капітанка Голованівського району Кіровоградської області в процесі утворення об'єднаної територіальної громади.

Юрія Дерев'янка – до міністра закордонних справ України щодо надання інформації для забезпечення захисту виборчих прав трудових мігрантів.

Юрія Левченка – до голови Національної поліції України щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань про вчинення радником Київського міського голови Кличка В.В. Бондаренком В.В. кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 192 Кримінального кодексу України.

Юрія Левченка – до Прем'єр-міністра України, голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, голови Антимонопольного комітету України, генерального директора приватного акціонерного товариства «ДТЕК Київські електромережі» щодо вжиття заходів реагування на факти грубого порушення прав споживачів житлово-комунальних послуг у місті Києві.

Вікторії Пташник – до Київського міського голови щодо забезпечення доступності приміщень дитячих амбулаторій для всіх категорій пацієнтів, зокрема для дітей у візочках.

Юрія Берези – до Прем'єр-міністра України щодо виділення коштів на проведення ремонту дорожнього покриття автошляху Т-04-19 на ділянці дороги П'ятихатки – Ордо-Василівка та автошляху Т-04-34 на ділянці дороги Ордо-Василівка – Кривий Ріг Дніпропетровської області.

Юрія Берези – до міністра інфраструктури України щодо виділення фінансування на проведення ремонту дорожнього покриття автошляху Е-50 на ділянці дороги Дніпро – Олександрія – Кропивницький.

Віктора Кривенка – до голови Антимонопольного комітету України щодо строку розслідування антиконкурентних узгоджених дій.

Павла Кишкаря – до Генерального прокурора України щодо бездіяльності органів прокуратури в питанні розслідування шахрайських дій під час приватизації землі.

Павла Кишкаря – до Генерального прокурора України щодо місцезнаходження слідчого управління Офісу великих платників податків ДФС та проведення ним досудового слідства.

Ганни Гопко – до Голови Служби безпеки України, міністра юстиції України щодо необхідності припинення діяльності забороненої законом комуністичної партії, розслідування причин та винуватців невиконання вимог законодавства.

Ігоря Алексєєва – до голови Київської обласної державної адміністрації щодо ремонту дорожнього покриття Жулянського шляхопроводу у місті Києві.

Ігоря Алексєєва – до першого заступника голови Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації щодо облаштування прибудинкової території за адресою: вулиця Маричанська, 5 у Голосіївському районі міста Києва.

Ярослава Маркевича – до голови Національної поліції України, начальника Лівобережного відділення поліції міста Маріуполя Центрального відділу поліції ГУ НП у Донецькій області щодо неправочинних дій співробітників Лівобережного відділення поліції міста Маріуполя Центрального відділу поліції ГУ НП у Донецькій області стосовно громадянина України Микіти В.

Ярослава Маркевича – до голови Національного агентства з питань запобігання корупції щодо невідповідності інформації в офіційній декларації від 28 грудня 2018 року депутата Бучанської міської ради Таможнього О.В. та прокурора відділу організації представництва Управління представництва інтересів громадян або держави в суді прокуратури Київської області Сінякевич О.О поточному способу життя зазначених державних службовців.

Вадима Новинського – до Глави Адміністрації Президента України щодо надання копії підсумкового документа щодо результатів виконання Указу Президента «Про введення воєнного стану в Україні» № 393/2018 від 26 листопада 2018 року.

Олександра Вілкула – до Прем'єр-міністра України, голови правління Пенсійного фонду України, міністра оборони України, міністра внутрішніх справ України, міністра соціальної політики України, міністра фінансів України щодо ситуації, що склалася стосовно неналежного пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб, необхідності забезпечення в Державному бюджеті на 2019 рік коштів на підвищення пенсій для цих осіб згідно з чинним законодавством.

Ірини Суислової – до голови правління акціонерного товариства «Українська залізниця» щодо скарг громадян на порушення норм температури повітря у вагонах потягів та реагування на них.

Ірини Суислової – до начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України щодо вимог та стандартів побутового забезпечення українських військовослужбовців-жінок під час участі у миротворчих місіях в інших країнах.

Валерія Писаренка – до Прем'єр-міністра України щодо врегулювання проблеми перерахунку норм споживання природного газу за попередні періоди.

Юрія Бублика – до віце-прем'єр-міністра – міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України про порушення законодавчих норм, недотримання прав органів місцевого самоврядування та ігнорування результатів громадського обговорення при внесенні змін до Схеми планування територій Полтавської області та розміщення субрегіонального полігону зі сміттєпереробним заводом у Полтавському районі.

Сергія Львовочкіна – до Прем'єр-міністра України щодо загострення проблеми зростання заборгованості з оплати комунальних послуг.

Групи народних депутатів (Кривенко, Кишкар та інші, усього сім депутатів) – до Генерального прокурора України щодо розслідування фактів перевищення влади депутатами Ірпінської міської ради під час прийняття рішень у земельних питаннях.

Едуарда Матвійчука – до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства внутрішніх справ України, публічного акціонерного товариства «Банк Восток», Пенсійного фонду України, публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України», Генеральної прокуратури України щодо необхідності об'єктивного розгляду звернення мешканки села Лиманка Овідіопольського району Одеської області, пенсіонерки Пранжу Галини щодо поновлення порушених прав.

Борислава Розенблата – до Прем'єр-міністра України щодо встановлення порядку і розмірів компенсації витрат на придбання та встановлення індивідуальних приладів обліку природного газу.

Групи народних депутатів (Горват, Петьовка, Лунченко) – до Прем'єр-міністра України щодо забезпечення захисту національних інтересів України у зв'язку з дискримінаційними діями країни-агресора.

Групи народних депутатів (Горват, Петьовка, Лунченко) – до голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо оснащення лічильниками газу населення на території провадження ліцензованої діяльності з розподілу природного газу суб'єктами ринку природного газу.

Шановні колеги, ми завершили оголошувати запити народних депутатів України. Усього оголошено 198 запитів.

Я прошу повернутися до сесійного залу всіх народних депутатів, які планують виступити в традиційній п'ятничній рубриці «виступи з різних питань». Шановний Голова оголосив, що сьогодні о 13 годині завершується поточна сесія, тому ми, на жаль, не маємо на це часу.

Колеги, всі готові до запису? Дякую.

Відразу хочу оголосити, що виступи з різних питань завершаться рівно о 12 годині 40 хвилин, тому що далі ми йдемо за порядком денним.

Отже, прошу народних депутатів України записатися на виступ. Дякую.

У нас є чотири заяви народних депутатів, які незадоволені відповідями на свої депутатські запити, ми перенесемо їх на наступну сесію. А зараз – виступи народних депутатів з різних питань.

Народний депутат Рибалка передає слово Галасюку. Будь ласка, пане Галасюк.

ГАЛАСЮК В.В. Радикальна партія Олега Ляшка. Яку політику має здійснювати влада в Україні – ту, яка подобається заможним країнам-сусідам, чи ту, яка робить українців заможнішими на власній землі? Команда Радикальної партії Олега Ляшка переконана, що саме таку політику, яка робить українців заможнішими. На жаль, нинішня влада думає інакше. Судіть самі.

Закон про мораторій на експорт лісу-кругляка, який ми з вами вибороти в цій залі, який вдвічі збільшив інвестиції в деревообробну галузь, приніс додаткові надходження податків, сотні нових підприємств, який захищає українську природу, екологію і розвиває підприємство, називають головним подразником у відносинах України з Європейським Союзом. Проти нього виступав Президент Порошенко і обіцяв скасувати цей мораторій.

Безумовно, команда Радикальної партії Олега Ляшка, кожен народний депутат з державницькою позицією не дозволять скасувати цей мораторій, який працює в національних інтересах України.

Європейський Союз шантажував кредитами, ініціював судовий розгляд, для того щоб скасувати цей мораторій, але їм нічого не вдасться, тому що мораторій відповідає національним інтересам України та повністю відповідає умовам нашої участі в угоді про вільну торгівлю з ЄС і угодам СОТ.

Однак подивіться на інший документ – угода з Міжнародним валютним фондом, на яку молиться нинішня влада – і Президент, і уряд, – яку абсолютно схвалюють у Європейському Союзі. Цей меморандум з Міжнародним валютним фондом робить українців біднішими, заморожує українську економіку, містить конкретні обіцянки української влади перед МВФ про підвищення ще вдвічі ціни на газ для населення! Стримувати внутрішній попит – це означає обмежувати доходи громадян. Жорстка монетарна політика – це означає дорогі кредити, і знову Україна перетворюється на фінансову пустелю, в якій не розвивається промисловість. Продати майже всі державні підприємства, а в наглядові ради тих, що залишаться, призначити більшість іноземців. Це те, що влада обіцяє Міжнародному валютному фонду всупереч національним інтересам України!

Які ж будуть наслідки? А наслідки викладені у звіті МВФ дуже детально. П'ятирічний економічний прогноз свідчить про те, що торговельний дефіцит додатково зросте, інвестиції залишаться на рівні менше 2 відсотків ВВП. Що це означає? Подальше слабшання гривні, подальша втрата робочих місць, послаблення української промисловості. Тобто економічна політика влади не лікує, не посилює, а навпаки, душить українську економіку... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Наступний виступ – Єгор Соболев. Будь ласка, запрошуємо вас до слова.

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Разом з Українською Гельсінською спілкою з прав людини, іншими небайдужими людьми ми робимо проект «Захисти». Ідея

проекту, його головне завдання – запобігти нападам на активних людей, які по всій країні відстоюють або інтереси своєї громади, або інтереси всього суспільства. Такі люди часто піддаються нападам, як правило, нападники думають, що вони залишаться безкарними, бо домовляться з правоохоронними органами, з місцевою владою. Тому ми хочемо максимально розповідати про таких людей, щоб будь-хто, хто планує напади, знав, що ці люди не самі.

Сьогодні я хочу використати парламентську трибуну, для того щоб розповісти про Олену Решетько. Вона живе у Харкові і займається дуже важливою справою для жителів цього великого міста – збереженням довкілля. Пані Олена має цікаву історію, вона працювала в податковій службі, тепер на пенсії, і присвячує дуже багато часу, докладає зусиль, щоб протидіяти підприємствам, які всупереч закону, всупереч правилам забруднюють повітря шкідливими викидами. На жаль, через це пані Олена пережила не один напад, не один засіб тиску. Останнього разу, коли вона боролася з викидами Харківського коксового заводу, під двері її квартири принесли траурний вінок як натяк на смерть і поховання.

Я як народний депутат звертаюся до Юрія Данильченка, прокурора Харківської області, з проханням перевірити, як розслідується ця та інша кримінальна справа, порушена за фактом тиску на пані Олену.

І хочу сказати всім потенційним нападникам: ця людина – не сама, є багато людей, які слідкують за її долею, які прийдуть їй на допомогу. Ви не зможете розправитися з нею безкарно, я дуже раджу нікому цього не робити. Ми й надалі будемо захищати людей, які відстоюють важливі для всієї країни справи (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Пані Романова запрошується до слова. Будь ласка.

РОМАНОВА А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний народе України! Шановні колеги! Я представляю Об'єднання «Самопоміч» і хочу сказати, що Україна щороку втрачає близько 10 мільярдів доларів США, через те що не розвиває український туризм.

Українці для того, щоб подорожувати Україною, мусять переплачувати, мусять їздити поганими дорогами, мусять користуватися послугами «Укрзалізниці», яка вже стягує плату за бронювання квитків. Однак і це ще не все. Останнього удару по українській туристичній індустрії завдали народні депутати, проголосувавши за зміни до Податкового кодексу, якими, фактично, підклали свиню, свідомо чи не свідомо, всім готельєрам України, всім власникам хостелів та сільських садиб.

У чому суть? Є такий місцевий податок – туристичний збір, в усьому світі він встановлюється від вартості проживання, і це справедливо. А українські депутати вирішили, що відтепер він буде стягуватися за фіксованою ставкою від мінімальної заробітної плати. Тобто тепер туристичний збір буде однаковий для власників маленьких хостелів, сільських садиб, кемпінгів, 3-зіркових готелів економ-класу і для власників 5-зіркових готелів.

Це все одно, що запровадити однакове мито на ввезення автомобілів і для нового «мерседеса», і для 20-річної машини. Хіба це було б сприйнято? Ні. То чому ж такого удару треба завдавати власникам закладів розміщення?

Якщо зараз місцеві ради ухваллять навіть максимальні ставки, то більшість закладів розміщення з цінами до 1500 гривень змушені будуть піти в «тінь».

Дуже багато моїх колег не відпочивають в Україні. І коли я запитую: «Чому не відпочиваєте в Україні, не подорожуєте рідною країною, тим самим зміцнюючи туристичну індустрію?» – відповідають: «Тому що в Україні низький сервіс і великі гроші, я за такі гроші краще відпочину в Австрії».

Та ж ми самі створили такі високі ціни! У жодній країні світу немає такого високого туристичного збору, який на сьогодні підвищить вартість номера на 80-100 відсотків. Це будуть неконкурентні ціни, навіть порівнюючи з Європою.

Більше того, в Європі заклади розміщення мають здешевлений ПДВ, вони сплачують вдвічі менший ПДВ, ніж інші суб'єкти економічної діяльності в інших галузях, а в деяких країнах – взагалі за нульовою ставкою. А наші готельєри в ціну номера спочатку заклали нездешевлений ПДВ, а тепер ще змушені закладати неадекватний туристичний збір... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Наступний виступ – народний депутат Іван Спориш. Прошу.

СПОРИШ І.Д. Вінниччина, виборчий округ № 15. Я хочу підтримати Анну Романову, дійсно, нам необхідний розвиток туризму, адже це додаткові надходження до бюджетів. Тому я переконаний, що і Кабінет Міністрів, і ми всі маємо дбати про розвиток туризму.

Я хотів би почати свій виступ з того, що у нас завершується дев'ята сесія. Ну, всі кажуть, що розпочалися канікули. Проте у депутатів-мажоритарників ніяких канікул немає, тому що зараз ми всі ідемо на округи, до своїх виборців, щоб перед ними звітувати.

Сьогодні мені вдалося поставити запитання до уряду, точніше, до НАК «Нафтогаз України». Ми знаємо, які вони зарплати отримують, але головне, щоб вони думали і про людей. Чому я так кажу?

У нас на Вінниччині є селище міського типу Чернівці, поряд село Мазурівка. І там уже вісім років гниють порожні труби. Залишилося зовсім мало – всього-на-всього декілька кілометрів – провести газопроводу високого тиску. І дуже прикро, що справджується приказка: скупий платить двічі, – так воно й буде. Якщо за рік-два НАК «Нафтогаз України» не виділить коштів, не підведуть труби високого тиску – просто все зіпсується і тисячі людей, які витратили свої гроші, залишаться ні з чим.

І тому я дуже хотів би, як сказав Степан Іванович Кубів, щоб вони все-таки звернули увагу. Звернули увагу на народ України, на тих, хто вже на 90-95 відсотків зробив справу. Я знаю, що газ на сьогодні не вигідний, ми думаємо про альтернативу, але міне рік-два, якщо все буде добре, ми будемо видобувати власний газ, я думаю, що це буде вигідно нашим людям. Ну, і головне, щоб ми не зіпсували старі газопроводи.

Я також хочу в черговий раз нагадати «Укравтодору» (вони добре знають, я не раз виступав, але поки ніяких зрушень немає) про дорогу Вапнярка – Високе – Крижопіль у Томашпільському районі на Вінниччині.

І на завершення. Завтра – Водохреще. Я дуже хотів би, щоб ми всі разом очистилися від всього того негативу, якого ми набралися у Верховній Раді, і з новими силами, без популізму, повернулися на початку лютого, щоб працювати на повну силу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошується до виступу народний депутат Кривенко.

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Народний Рух України. Шановні колеги! Шановні українці! Завершується сесія, протягом якої відбулося багато знакових подій, і позитивних, і негативних. На мою думку, найбільшими негативами було прийняття у такий ганебний спосіб Закону «Про Державний бюджет України на 2019 рік» і змін до Податкового кодексу. Ви бачили, як це все відбувалося, як відверто протягувалися злочинні, лобістські поправки.

Великою ганьбою стало невиконання обіцянки всіх 302 депутатів, які обіцяли українському народові зміну виборчої системи, скасування мажоритарки як основного джерела зла, джерела корупції, джерела збереження корупційної влади. Понад 3 тисячі людей, рухівці та представники інших партій, 6 вересня прийшли під Верховну Раду з відповідними вимогами. На жаль, і влада, і опозиція вже поділили округи, понабирали людей, комусь сказали: «Як попрацюєш на мене на президентських виборах, так і буде – чи дозволю я тобі від своєї партії балотуватися в цьому окрузі, чи не дозволю». І ми вже бачимо, які мережі підкупу будуються. Це велика ганьба.

Великим позитивом, безумовно, є здобуття Україною незалежної церкви. Понад 200 рухівців були під Верховною Радою 17 квітня, коли приймалося звернення до Вселенського Патріарха. І дуже важливо, що ми нарешті отримали незалежність.

Коротко нагадаю історію, як Росія захопила нас і в цій сфері. У 1448 році Російська церква від'єдналася від Київської митрополії і понад 140 років була в схизмі, не була визнаною світовим православ'ям. Потім, у 1589 році, вони, фактично, отримали визнання через підкуп. У 1686 році вони отримали українську територію у своє підпорядкування. У 1700 році помирає останній патріарх, і Петро I не дає обрати наступного. У 1721 році він створює Священний Синод, у 1722 році сам його очолює, і церква стає частиною Російської держави. І такою вона була, фактично, до знищення цієї держави комуністами. Потім, у 1943 році, Сталін відновлює її, фактично, стає засновником РПЦ. Тоді рішення приймалося на базі подання, підписаного

генералом, міністром державної безпеки (МГБ ССРСР) Меркуловим. У 1946 році вони закривають свою так звану «обновленческую церковь», яка визнавала комуністів, і вливають її повністю в тіло РПЦ. Всі ті агенти в рясах наповнюють церкву, і вона продовжує бути частиною КДБ, а потім – ФСБ...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 10 секунд.

КРИВЕНКО В.М. І коли Патріарх Кирил у грудні минулого року сидить на колегії Міністерства оборони Російської Федерації та затверджує військові стратегії – це щирий доказ того, що церква є частиною російської держави.

Я вітаю всіх українців із звільненням і зі святом Водохреща, яке наближається. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Кривошею.

КРИВОШЕЯ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Фракція «Народний фронт». Всім доброго дня! Доброго дня, шановні українці! Я хотів би звернутися з цієї трибуни до депутатів Миронівської районної ради, що на Київщині. Суть мого звернення така.

Минулого року депутати Миронівської районної ради під час ухвалення бюджету на 2019 рік не врахували пропозицію відділу освіти районної державної адміністрації, а адміністрація не зробила відповідного подання, і депутати не проголосували за виділення більше 9 мільйонів гривень на харчування дітей із соціально незахищених сімей, учнів початкових класів. Районна рада затвердила кошти на харчування у розмірі лише 9 відсотків потреби, що склало 831 тисячу гривень. Депутати районної ради і районна державна адміністрація мотивували це тим, що 23 грудня 2018 року відбудуться вибори до

Миронівської об'єднаної територіальної громади, відповідні повноваження перейдуть до новоутвореного органу місцевого самоврядування, у них будуть кошти, тож нехай вони беруть на себе це зобов'язання – все, це вже їхня проблема.

Разом з тим я хотів би звернути увагу, що Миронівська об'єднана територіальна громада на початку січня, приймаючи бюджет, відразу проголосувала за так звану реверсну дотацію в розмірі майже 40 мільйонів гривень, яка має повернутися до районної ради, районної державної адміністрації для фінансування закладів освіти, охорони здоров'я тощо. Це перше.

Друге. Я хотів би звернути увагу на те, що, згідно з даними Управління Державної казначейської служби України у Миронівському районі Київської області, на загальному фонді Миронівської районної ради на кінець року залишилося щонайменше 33 мільйони гривень. У мене запитання: чому депутати районної ради і Миронівська районна державна адміністрація не вжили заходів і допустили, що учні початкових класів, діти з соціально незахищених сімей голодують і не можуть отримати безоплатне харчування у школах?

Тому я ще раз звертаюся до голови Миронівської районної ради, до всіх депутатів районної ради і закликаю їх зробити серйозний позитивний крок для своїх односельців, одномістян – прийняти рішення про виділення відповідних коштів, для того щоб діти отримували безоплатне харчування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Ємця.

ЄМЕЦЬ Л.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 221, м. Київ, політична партія «Народний фронт»).* Фракція «Народний фронт», місто Київ. Шановні колеги! Дорогі виборці! Сьогодні у нас чергова пленарна п'ятниця, можливо, вже варто цей день, як і середу, перейменувати на день ганьби українського парламенту. Бо хоча у нас на порядку денному є питання, які треба розглядати і приймати щодо них рішення, очевидно, що необхідної кількості депутатів у парламенті немає. Зараз у залі 50-60 народних депутатів, які відповідально працюють, а всі інші позбавляють нас можливості приймати рішення, потрібні для країни.

Який вихід із цієї ситуації? І які причини цієї ситуації? Причини очевидні: є ряд народних депутатів, яким плювати на те, що про них думають їхні виборці і взагалі громадяни Української держави. Чому плювати? Бо вони купили собі мандат, роздаючи гречку, встановлюючи лавки, прокладаючи дороги, купуючи місця в закритих списках політичних сил. Однак ці люди – аж ніяк не меценати і не благодійники, вони прийшли в парламент для того, щоб повернути собі витрачені кошти.

Яким чином вони можуть це зробити? Приймаючи корупційні закони, приймаючи корупційні рішення в кадрових питаннях, формуючи Кабінет Міністрів, продаючи місця під окремих міністрів. Зрозуміло, що потім міністр, який купив собі посаду у цих депутатів-корупціонерів, теж починає «відбивати» витрачені гроші, він теж не благодійник і не меценат. Таким чином корупція поширюється на всю життєдіяльність Української держави.

Отже, перспектива того, що ми будемо жити в країні без корупції, маючи корупційний парламент, – нульова. Ситуацію потрібно категорично змінювати, і це можливо зробити, лише змінивши правила добору депутатів до парламенту.

Вихід із цієї ситуації – відкриті виборчі списки. Законопроект про відкриті виборчі списки, а саме проект Виборчого кодексу України ([№ 3112-1](#)), поданий мною, колегами Черненком і Парубієм, прийнятий у першому читанні. На даний час робоча група майже завершила роботу з його доопрацювання, комітет має винести це питання на розгляд парламенту. Я вимагаю, щоб це рішення приймалося до президентської виборчої кампанії.

Поясню, чому це так важливо. Кожна з політичних сил, представлена у Верховній Раді, має свого кандидата в президенти. І ці кандидати мають нести персональну відповідальність за результати голосування їхніх фракцій з цього питання. Якщо фракція обіцяла змінити виборче законодавство і не зробила цього, – це фракція брехунів, а отже і їхній кандидат – теж брехун, тому що вони разом обіцяли українському народові запровадити відкриті виборчі списки і створити антикорупційний парламент. Відповідь на це питання дасть змогу українському громадянину визначитися, за кого з кандидатів у президенти голосувати, а кому з тих кандидатів, які мають свої фракції в українському парламенті, які обіцяли запровадити виборчі списки,

але не зробили цього, ніколи не давати свого голосу. Це питання майбутнього Української держави. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Писаренка.

ПИСАРЕНКО В.В. Шановні колеги! На жаль, ми сьогодні не почули дуже важливої відповіді Кабінету Міністрів щодо того, що ми будемо робити з трудовою міграцією, адже на сьогодні від 7 до 9 мільйонів українців вже працюють за кордоном. Наступного року, за даними провідної консалтингової компанії *PricewaterhouseCoopers*, Україна посіде перше місце у світі за втратою трудових ресурсів. Тому всі розповіді Кабінету Міністрів про те, як у нас стрімко зростає економіка... Насправді все це неправда, м'яко кажучи.

Крім того, і на жаль, це не метафора, сьогодні в цілому помирає країна. За оцінками ООН, до 2050 року населення України може скоротитися ще на 18 відсотків. Приблизно такі самі дані прогнозує Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. За їхніми дослідженнями, до 2050 року чисельність населення України може скоротитися більш як на 12 мільйонів людей. На жаль, проблема депопуляції стала характерною рисою для України, і тенденція скорочення населення активно набирає обертів.

Переконаний, що передумовами цього явища стали соціальна нестабільність, економічний спад, зубожіння, криміногенний фактор, негативна екологічна ситуація, скорочення витрат на соціальні програми, істотне зменшення державної допомоги при народженні дитини, зменшення бюджетних витрат на охорону здоров'я та, звичайно, воєнні дії на сході України.

А зараз я прошу вас особливо уважно послухати. За різними даними, за останніх 20 років чисельність населення України скоротилася майже на 10 мільйонів людей. На жаль, це абсолютний світовий рекорд за темпами вимирання. Вдумайтеся, за якихось 15-20 років Україна втратила населення, що дорівнює населенню двох Фінляндій або однієї Греції. То про що можна говорити і про що мріяти, коли за останні роки рахунок втрати громадян України пішов на мільйони? Колеги, на мільйони!

Насправді демографічна криза – це лакмусовий папірець тих процесів, що відбуваються в країні. Можна, звичайно, лукаво переко- нувати пересічного українця, що жити стало краще, але, як кажуть, статистика – річ вперта. Тенденція скорочення чисельності нашого народу свідчить про одне: ми помираємо.

Саме тому ми пропонуємо ряд ключових пропозицій, виконання яких може зупинити тотальне зменшення населення та вплив робочої сили й інтелекту за кордон. Не треба голосливими маніфес- тами і лозунгами переконувати, що тут краще, ніж там. Просто по- трібно створити умови, щоб соціально-економічний клімат в Україні став настільки комфортним, що громадянам не буде жодного сенсу залишати рідні домівки. Це природно: людина шукає там, де краще. Тому давайте зробимо краще тут, у нас, щоб у людей була робота, щоб у нас було майбутнє, щоб наша країна залишалася квітучою та по- тужною. Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Дерев'янка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одноман- датний виборчий округ №87, Івано-Франківська область, політична партія «Воля»). Політична партія «Воля». Шановні колеги! Шановна головуюча! Дорогі українці! За офіційними даними Державної фі- скальної служби, в Україні перебуває 1 мільйон 86 тисяч автомобілів, ввезених з-за кордону, із них близько 300 тисяч – автомобілі, що не були вивезені, як того вимагає закон.

За половину пільгового періоду, встановленого від дня набрання чинності новими законами, прийнятими минулого року, розмитнено близько 25 тисяч автомобілів, державний бюджет отримав лише 1,6 мільярда гривень. У найкращому разі, якщо кожного наступного дня відбуватиметься пікове розмитнення автомобілів (близько 1300 щодня), загалом буде розмитнено 50-60 тисяч автомобілів, ми отрима- ємо в бюджет близько 3-4 мільярдів гривень. Це лише 5-6 відсотків автомобілів з іноземною реєстрацією, які перебувають в Україні, або 17-20 відсотків несвоєчасно вивезених. Тобто ми можемо зараз чесно

сказати українцям, що цей закон не розв'язав проблему, а створив проблему для щонайменше 1 мільйона українців.

Я пропоную ставитися до автомобіля не як до предмета розкоші, а як до засобу пересування, до засобу заробляння грошей, до засобу економічної активності. Це при комуністах автомобіль вважали предметом розкоші, було таке філософське чи політичне, чи економічне ставлення до автомобіля.

Виходячи з цього, я пропоную ухвалити закон, відповідно до якого ми будемо сплачувати за розмитнення автомобілів 10 відсотків, а при реєстрації – 1,5 відсотка військового збору і 3 відсотки внеску до Пенсійного фонду, тобто разом 14,5 відсотка. Також на три роки, як ми це зробили для електрокарів, де є нульова ставка для розмитнення. Це дасть можливість розмитнити всі близько 1 мільйона автомобілів, які на сьогодні мають українці, та отримати в бюджет за перший рік 25 мільярдів гривень, з яких 17 мільярдів гривень – за розмитнення і близько 8 мільярдів гривень – за рік експлуатації цих автомобілів, від ПДВ і акцизу за паливо.

Тобто ми кажемо про те, що закони (законопроекти [№ 8487](#) та [№ 8488](#)), які були ухвалені шляхом кнопкодавства, потребують як мінімум скасування.

А найголовніше – ми маємо разом об'єднатися, щоб забезпечити всім українцям, не тільки тим, хто на європейській реєстрації автомобіль має, а абсолютно всім українцям доступну можливість мати автомобіль, щоб бути економічно активними, щоб працювати, щоб мати автомобіль не як розкіш, а як засіб пересування, засіб економічної активності, і не виганяти українців з української землі. Дякую за увагу. Сподіваюся на вашу підтримку саме такого рішення, такого законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Михайла Бондаря.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Виборчий округ № 119, Бродівщина, Бусьчина, Кам'янецьчина і Радехівщина. Доброго

дня! 23 грудня відбулися вибори в Радехівському районі, у Радехівській і Лопатинській ОТГ. У зв'язку з цим я хочу звернутися до Центральної виборчої комісії, до відповідних органів, що забезпечують ведення реєстру виборців, до голів РДА тих районів, що входять до мого виборчого округу № 119. На прикладі виборів в ОТГ ми побачили, що є проблема з реєстром виборців, а саме не була врахована молодь 1998, 1999 і 2000 років народження, і ці молоді люди не змогли здійснити своє волевиявлення, проголосувати за депутатів, за очільників ОТГ.

Як ми знаємо, попереду – вибори президентські і парламентські. Щоразу, перебуваючи на окрузі, спілкуючись із громадами, я бачу, наскільки активна молодь, як вона зацікавлена в розбудові свого району, села, селища, міста. Тому молоді люди мають повне право, у тому числі, і брати активну участь у виборах.

Я ще раз хочу звернутися до ЦВК, до органу, який веде реєстр виборців, до голів районних державних адміністрацій з проханням перевірити, чи є такі зловживання в їхніх районах.

Окремо по Радехівському району я вимагаю провести службове розслідування, чому не були враховані громадяни 1998, 1999 і 2000 років народження, їх не було в реєстрі виборців. В інших районах – Бродівському, Буському, Кам'янка-Бузькому – врахувати також це питання, перевірити списки, щоб на президентських виборах, на парламентських і на подальших місцевих виборах ці молоді люди мали можливість здійснити своє волевиявлення і проголосувати за того чи іншого кандидата. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу до слова народного депутата Арешонкова.

АРЕШОНКОВ В.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Виборчий округ № 64, Житомирщина. Шановна пані головуюча! Шановні колеги! Шановні глядачі! Підбиваючи підсумки роботи Верховної Ради за дев'яту сесію, хочу підкреслити, що доволі значна увагу приділялася питанням надзвичайно важливим, на мою думку, а саме питанням розвитку освіти і науки.

Проте, на жаль, ми не змогли прийняти цілий ряд важливих законопроектів, які мають врегулювати окремі питання становлення і розвитку нової української школи, питання створення умов для навчання і виховання дітей, у тому числі питання піднесення соціального статусу українських педагогів, вчителів, викладачів, тренерів – всіх, хто сьогодні працює з дітьми та молоддю. Новий закон про загальну середню освіту, який, безперечно, потребує прийняття, має врегулювати це питання. Ми маємо підвищити заробітну плату вчителям і педагогам, тому що може розпочатися процес відпливу кадрів, про який казали мої колеги. Не дай Боже, у нас ще масово почнуть звільнятися вчителі і педагоги. Тому заробітна плата, гідна оплата праці педагогів – це питання № 1 на 2019 рік.

У цьому контексті хочу сказати про неврегульований до цього часу надзвичайно важливий момент: невелика за кількістю група працюючих, а саме тренери-викладачі дитячо-юнацьких спортивних шкіл, випала з усіх тарифів, з усіх сіток оплати праці. І до цього часу Міністерство молоді та спорту і Міністерство освіти і науки не можуть розібратися, хто має забезпечувати їх фінансування, і зрівняти їх в оплаті праці, у правах з іншими педагогами. Це питання потребує термінового врегулювання.

І на завершення – від педагогів до дітей. Безперечно, шановні колеги, питання харчування дітей у школах, у дошкільних навчальних закладах є дуже важливим. На цьому акцентували увагу мої колеги. Я ж хочу сказати про харчування дітей, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, та які навчаються в закладах освіти, розташованих на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення. Підготовлені законопроекти, їх прийняття погоджено з Міністерством соціальної політики і Міністерством фінансів, погоджено збільшення суми на харчування дітей цих категорій. Ще раз кажу, міністерства, які завжди шукають можливість десь зекономити, вже погодилися з цим, але ми знову чомусь зволікаємо з прийняттям рішення. Тому я закликаю на початку наступної сесії, у лютому, терміново вирішити дане питання. І взагалі, сфера освіти – пріоритет 2019 року. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Ганну Гопко.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Доброго дня, шановні українці! Сьогодні я хочу порушити проблему бандитських нападів на громадських активістів, привернути увагу до неефективності, а то й саботажу в розслідуванні цих злочинів з боку тих, хто має стояти на сторожі закону.

Особливо ми хочемо звернути увагу на те, що відбувається в Одесі. Ми вже не раз звертали увагу на ситуацію в Одеській та Херсонській областях, 24 вересня, після замаху на життя Олега Михайлика, надсилали разом з колегами чергове звернення до Арсена Авакова, звертали увагу, що жертв численних нападів в Одесі об'єднує системна робота з викриття корупції та зловживань місцевої влади на чолі з мером Трухановим, а також протидія проросійським силам. Ми вимагали невідкладного особистого прийому для розгляду ситуації в Одесі, проте отримували відписки. Подібна відписка надійшла на депутатський запит з аналогічними вимогами від 9 листопада.

За весь цей час ситуація погіршувалася, ми бачили як, на жаль, померла Катерина Гандзюк, ми побачили, що у справі Михайлика лише гучний скандал дозволив не втратити головний речовий доказ – кулі, вилучені з тіла потерпілого 11 січня під час операції в Німеччині.

Тим часом кримінальна сваволя в Одесі шириться. Одна з останніх трагедій – загибель 12 січня робітника Вадима Павлюка на незаконному будівництві просто на одеському пляжі. Це той самий майданчик, який було захоплено під час дії воєнного стану за потурання поліції. Думаєте, трагедія змусила бандитів зупинитися? Ні, навпаки: охоронці будови не допустили на місце події медиків швидкої допомоги, а потім вчинили напад на журналістів і влаштували стрілянину. Поліція не лише не припинила ці небезпечні дії, а традиційно їх покривала. І тому у нас звернення до міністра Авакова: тримати на контролі такі випадки, таку абсолютну злочинність поліціантів.

Маємо невідкладно розглянути в парламенті питання кримінальної сваволі в Одесі. Дуже важливо заслухати інформацію тимчасової слідчої комісії, що розслідує напади на активістів, пояснення керівництва МВС і прокуратури, домогтися, щоб всі винні відповіли за законом.

Колеги, я знаю, що члени тимчасової слідчої комісії, зокрема, одногосно проголосували за рішення про продовження на три місяці роботи тимчасової слідчої комісії, яку очолює народний депутат Борислав Береза. Я вважаю, що це правильне рішення, оскільки зараз члени тимчасової слідчої комісії відвідали Одесу і Херсон, планують відвідати Харків. І, з інформації моїх колег, у багатьох справах вже є якісь перші зрушення. Тому, в принципі, інструмент тимчасової слідчої комісії, виїзд депутатів на місця трохи сприяють пришвидшенню розслідування, протидіють надзвичайно небезпечному зрощенню правоохоронців з криміналітетом, яке загрожує розвитку країни, правам людини і національній безпеці. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Березу Борислава.

БЕРЕЗА Б.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 213, м. Київ, самовисуванець).* Цього тижня відбулося засідання київського суду, який своїм рішенням визнав Павла Долинського, який захищав Донецький аеропорт, який воював у Пісках, у Карлівці, який воював на Донбасі в добровольчих батальйонах «Правого сектору», учасником бойових дій. Три роки ми судилися! Павло був поранений в аеропорту, вилікувався та повернувся воювати, але досі не мав статусу учасника бойових дій.

Окрім Павла, є сотні й сотні інших добровольців, які ще не отримали статусу учасника бойових дій. Я розумію, що 2014 року дуже велика кількість людей пішли на фронт воювати проти росіян, не сподіваючись на те, що вони щось отримають. Вони захищали Україну. А сьогодні Україна навіть не каже їм «дякую», не надає їм відповідного статусу. Це ганьба! Ганьба всім нам, ганьба нашій системі.

Більше того, знаєте, мене дивує, коли є наказ Полторака, що за наявності свідчень представників СБУ або тих підрозділів, де були задіяні добровольці, надавати їм статус, але саме міністерство максимально ігнорує це рішення, судиться, доказуючи протилежне.

Коли треба було воювати, то хлопці йшли, і тепер вони мають отримати те, що держава повинна їм надати, бо держава – це вони.

І коли настане час і вони це отримають, вони не повинні дякувати, вони мають це сприймати як нормальну ситуацію.

І ще я хочу сказати, що закінчується строк дії нашої тимчасової слідчої комісії. Одноголосно тимчасова слідча комісія прийняла рішення просити Верховну Раду про продовження нашої роботи, тому що є велика кількість підстав, чому ми повинні працювати далі. І тому що після того, як ми звернулися до правоохоронних органів, вони почали працювати, деякі справи зрушилися з нуля. І тому що в деяких справах почалися допити, слідчі дії тощо. І тому що ми досі не отримали відповідь на дуже велику кількість наших запитів. Тому я прошу всіх вас, будь ласка, надайте ТСК можливість працювати далі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Заружко.

ЗАРУЖКО В.Л., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Вчора відбулася зустріч лідера Радикальної партії з молоддю. Лунало безліч питань – про майбутнє, про робочі місця, про те, чому влада перетворює Україну на сировинну колонію та на експортера дешевої робочої сили, чому відбувається відплив мізків з України, чому держава не підтримує молодих науковців, чому немає розвитку та модернізації промисловості, чому питання екології стали другорядними. Всі ці питання дуже важливі.

Але сьогодні був яскравий приклад. Коли виступав з цієї трибуни міністр енергетики та вугільної промисловості пан Насалик, він дуже спокійно говорив про те, що шахти будуть затоплені, так сталося. У мене запитання до пана міністра: що вам заважало провести справжню модернізацію, здійснити реформування галузі? Чому ви говорите про брак коштів, коли держава витратила 3 мільярди доларів на закупівлю вугілля за кордоном? Чому ці гроші не пішли на модернізацію вугільної галузі? Чому вони не вкладаються в енергетику України? Чому ми стимулюємо робочу силу десь за кордоном, але ніякої уваги не приділяємо власній економіці?

Бачимо, що країна потребує радикальних змін, радикальних змін державної стратегії у питаннях молоді, у питаннях науки, у питаннях

економіки та екології. Команда Радикальної партії пропонує альтернативу. Сьогодні наші спеціалісти вивчають досвід всіх прогресивних держав і ми кажемо про те, що світ іде шляхом інновацій, інновації трапляються кожного дня. Світ іде шляхом декарбонізації, в усіх країнах опікуються екологією, відбувається декарбонізація економіки, розвивається відновлювана енергетика, знижується екологічний тиск, формуються засади глобальної енергетичної безпеки. І лише в Україні цим питанням не приділяється достатньо уваги.

Що таке відновлювана енергетика? Це доступність, це інвестиції, це безпека (а ми є воюючою країною, і безпека для нас – надважлива), це майбутнє. Наша команда пропонує розвивати такі галузі, ми запропонували чіткий план – промисловий пакет реформ, в якому приділяється увага і цим питанням. Ми – за те, щоб Україна розвивала ті галузі, які потрібно розвивати у світових трендах.

Команда РПЛ дбає про майбутнє та має конкретний план позитивних змін в економіці задля того, щоб стимулювати молодь залишатися в Україні, щоб стимулювати молодих науковців залишатися в Україні, щоб зробити природне середовище екологічно безпечним для наших нащадків, для наступних поколінь. Ми віримо в наш план і обов'язково втілимо його в життя... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Заліщук.

ЗАЛІЩУК С.П., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні народні депутати, пані головуюча! Як член Комітету у закордонних справах я хочу прозвітувати про наш візит на Азов разом з членами групи з міжпарламентських зв'язків Україна – Великобританія, у тому числі з колишнім міністром оборони Великобританії Майклом Феллоном та керівником групи з боку Великобританії Джоном Віттінгдейлом.

Ми поїхали на Азов напередодні Нового року з метою привернення уваги наших міжнародних партнерів до того, що там відбувається. Ми побували на військовій базі, яка розташована в цьому регіоні, побували в обох портах – у Бердянську та Маріуполі, зустрілися з представниками підприємств, що здійснюють вилов риби

в Азовському морі, зустрілися з представниками влади, з місцевим громадським середовищем.

Я хотіла б зауважити, що насправді наш Комітет у закордонних справах почав бити на сполох ще в квітні минулого року. Ми звернулися до Президента України із закликом провести засідання Ради національної безпеки і оборони, тому що до нас почали надходити дуже небезпечні сигнали про те, що насправді відбувається на Азові – і в морі, і на суші. На жаль, засідання Ради національної безпеки і оборони було проведено тільки у вересні.

Більше того, ми запрошували представників Міністерства закордонних справ на засідання комітету і в липні отримали заяви, в тому числі публічні, нібито те, що відбувається з нашими кораблями, – перебільшення, можна на це не звертати уваги.

Сьогодні цілком очевидно, що, окрім воєнної агресії, в морі відбувається агресія в соціальному та економічному аспектах. Ми маємо інфраструктурну проблему через залізницю, яка не дозволяє підприємствам, що працюють у цьому регіоні, ефективно доставляти свої вантажі на Захід, експортувати їх. Відбувається блокування міжнародних кораблів, які заходять в українські води. Українські кораблі, які намагаються вийти з Азовського моря, блокуються по три-чотири тижні, через що Україна втрачає мільйони і мільйони гривень.

На сьогодні питання Азова не вирішено, і попри те, що воєнний стан зупинився, ми розуміємо, що це питання не зійде з порядку денного України. Наше завдання тут, у парламенті, – привертати увагу наших міжнародних партнерів, у тому числі на сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи, що відбудеться в січні, на рівні міністерств закордонних справ, на рівні Президента, безумовно.

Наголошую, окрім воєнного аспекту, нам потрібно присвятити увагу економічному і соціальному, для того щоб люди, які втрачають роботу через економічні наслідки, не мігрували на Захід або не залишалися без роботи і, по суті, ненавиділи владу. Це є наше спільне завдання і порядок денний на 2019 рік. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Тетерука.

ТЕТЕРУК А.А. Шановна пані головуєча! Шановні колеги народні депутати! Шановний український народе! У цій сесійній залі ми приймаємо багато важливих державницьких рішень, і наслідки цих рішень дійсно покращують наші галузі. Ми змогли багато зробити в питаннях енергоефективності, євроінтеграції, посилення сектору безпеки та в інших сферах, де є очевидні успіхи.

Разом з тим і парламент, і уряд, на жаль, абсолютно абстрагувалися від вирішення проблем, пов'язаних з космічною галуззю. Зусиллями групи депутатів, які входять до складу міжфракційного депутатського об'єднання «Україна – космічна держава», ми фокусували увагу урядовців на тому, що треба зробити певні кадрові висновки, що уряд має зайняти більш жорстку позицію стосовно певних керівників Державного космічного агентства та Конструкторського бюро «Південне», які просто були неспроможні прозвітувати про виконання П'ятої космічної програми (не було звіту), не змогли вчасно подати Загальнодержавну цільову науково-технічну космічну програму України, щоб за планом вона почала працювати у 2018 році.

Весь 2018 рік ми працювали без програми і цілий рік знадобився на те, щоб врешті-решт подати до Кабінету Міністрів Шосту космічну програму, в яку включили супутник «Либідь», який не може бути запущений на орбіту, тому що розкрадені кошти. За моїми зверненнями та зверненнями інших народних депутатів – членів міжфракційного депутатського об'єднання «Україна – космічна держава» НАБУ вже затримало перших двох підозрюваних, які розікрали кошти на страхування. До того ж закінчується гарантійний термін запуску цього супутника, він морально застарілий. Однак все одно його вчергове включили в програму, щоб розікрати кошти платників податків, як це було раніше, і не нести відповідальності за наслідки своєї діяльності.

Ба більше, задля того, щоб цей проект програми протягти через комітети, через парламент, я маю інформацію, що певні сивочолі «червоні» директори і ті, хто має спільний інтерес у розкраданні державних коштів, чинять тиск на певних посадових осіб, аби вони визнали, що ця програма є ефективною, що вона може бути виконана, під загрозою звільнення примушують людей надавати такі висновки.

Я наголошую на тому, що всі факти тиску будуть задокументовані, все це буде передано правоохоронним органам. А космічна програма буде розглянута в парламенті відкрито, всі народні депутати

мають розібратися, які позиції будуть виконуватися, і жоден з пунктів програми не буде розмитий. Ми не допустимо розкрадання коштів, щоб очільники певних інституцій і далі жирували на своїх посадах. Ми зробимо все можливе, щоб наша галузь була захищеною і мала шанс на розвиток у сучасному світі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Кривенка.

КРИВЕНКО В.М. Народний Рух України. Вся Україна завішана білбордами за наші спільні гроші, на яких написано «уряд Гройсмана», «децентралізація», «новий етап», ну, і купа інших дуже корисних для українців слів. Я не розумію, як уряд України можна називати урядом Гройсмана і при цьому нічого не робити для розвитку економіки.

Експортно-кредитне агентство не створено, хоч це обіцялося публічно, в Коаліційній угоді теж записано, індустриальні парки – нічого не зроблено. Замість того роздаються дотації не малим чи середнім виробникам, а виключно великим, а серед великих – фактично, одній компанії. Понад 2 мільярди гривень за два роки видано дотацій одній великій компанії. Ми бачимо, що уряд Гройсмана абсолютно неспроможний виконувати свої обіцянки. Подивіться, ми купили на більш як 2 мільярди доларів російського коксівного вугілля для металургійної галузі.

Я був у пана Кістіона, був майже в усіх керівників уряду з пропозицією будівництва шахти «Любельська», що на Львівщині. У нас шахтарі державних підприємств не мають роботи, не мають зарплати, тому що ми купуємо американське вугілля. Нічого уряд не зробив для того, щоб допомогти збудувати українське виробництво, забезпечити видобуток українського вугілля і не торгувати з Російською Федерацією. У перший рік війни ми розуміли, що неможливо було швидко відмовитися від зв'язків у ядерній енергетиці, в авіаційній, космічній галузях. Але вже четвертий рік, як зростає торгівля з державою-ворогом, державою, яка вбиває українців, і уряд далі нічого не робить у цьому питанні.

У Народного Руху України є чітка економічна програма. Ми знаємо, як досягти за 10 років середньої зарплати в 1 тисячу доларів, середньої пенсії у 500 доларів. І коли я презентую її, їжджу Україною,

люди, буває, підходять і кажуть: «Вибачте, а можете те саме пообіцяти за рік, за два? Тому що ми просто не доживемо». Відповідаю: «Не можу, тому що ми не можемо брехати». Ми знаємо, які галузі розвивати, які інструменти використовувати.

Народний Рух України має чітку стратегію перемоги у війні. Ми розуміємо, що таке високоточна зброя. Попередній промовець говорив про знищення космічної галузі, і я підтримую його в цьому, уряд знищує космічну галузь. Я був заступником генерального директора «Південмашу», заступником голови Державного космічного агентства України і чітко знаю, що може галузь, чому вона доведена до такого плачевного стану, і нічого не робиться.

Ми маємо чіткий план розвитку української культури, тому що нам треба зберегти українську Україну. Україна – це не просто територія, де має бути комфортно жити в економічному вимірі, що є дуже важливим. Це територія, де ми хочемо зберегти Україну, а це – культура, це наша історія...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

КРИВЕНКО В.М. Дякую. Тому нам вдалося на наступний рік передбачити 10 мільйонів гривень на підтримку української пісні (фестивалі «Червона рута», «Дунайська Січ» будуть підтримані, я сьогодні мав розмову з міністром культури), 5 мільйонів гривень – на збереження петриківського розпису (до речі, я досі прописаний у Петриківському районі), понад 7 мільйонів – на розвиток «Пласту». Є кошти, які зашиті в інших програмах, і я дякую всім колегам, які підтримали фінансування експорту української культури, щоб ми за кордоном підтримували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Колеги, на жаль, час, відведений для виступів народних депутатів, вичерпаний.

Як ви знаєте, ми ще маємо обов'язок розглянути проекти постанов, які надійшли, про скасування нашого вчорашнього історичного рішення – прийняття законопроекту [№ 4128-д](#). Надійшло декілька проектів постанов, нагадую, ми їх розглядаємо за скороченою процедурою. У нас є 20 хвилин до закриття, і я спочатку надам слово усім авторам, а потім вже буде обговорення від усіх фракцій.

І я оголошую про початок розгляду проектів Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 17 січня 2019 року про прийняття в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підлеглості релігійних організацій та процедури державної реєстрації релігійних організацій зі статусом юридичної особи». Я почергово буду запрошувати до слова усіх авторів проектів.

Першим запрошую до слова народного депутата України Долженкова Олександра Валерійовича, проект [№ 4128-д-П](#). Передає слово Новинському. Будь ласка.

НОВИНСЬКИЙ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний український народе! Шановні колеги! Вчора з грубим порушенням конституційної процедури, персонального голосування та Регламенту ухвалено законопроект № 4128-д, що узаконює рейдерство храмів Української православної церкви. У сесійній залі зафіксовані численні випадки кнопкодавства під час двох спроб протривати його через парламент. До того ж за основу і в цілому можна ставити на голосування лише законопроекти, які не потребують доопрацювання, але нами було заявлено про наявність поправок до нього.

Звертаю вашу увагу, що текст зареєстрованого 16 січня цього року законопроекту № 4128-д вперше розглянутий на засіданні профільного комітету ввечері того ж дня як нібито доопрацьований комітетом. Але доопрацьовувати законопроект комітет має право лише після голосування в сесійній залі, за дорученням Верховної Ради. Текст документа не мав висновків Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та Всеукраїнської ради церков. У народних депутатів не було змоги ознайомитися з ним, що

є порушенням статті 112 Регламенту. За таких обставин документ був терміново винесений в зал.

Отже, закон про рейдерське захоплення храмів Української православної церкви ухвалено з порушенням Конституції України. Постановою про скасування результатів голосування, проект якої подано «Опозиційним блоком», ми вимагаємо від спікера розглянути його за повною процедурою та переголосувати з дотриманням закону. У разі відмови ми звернемося до Конституційного Суду України з відповідним поданням.

Закликаємо Голову Верховної Ради України припинити порушувати Регламент. Закликаємо Верховну Раду України повернутися до своїх конституційних обов'язків вищого законодавчого органу і припинити узаконювати махінації влади на угоду передвиборчій кампанії Петра Порошенка. Права віруючих і демократичний устрій суспільства – це вічні цінності держави, жертвувати якими на угоду Президенту, який втратив довіру українців, неприпустимо! Дякую за увагу. Прошу підтримати наш проект постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хочу наголосити, я не сказав перед виступом, це був голова фракції «Опозиційний блок» Новинський.

Зараз я запрошую до слова народного депутата України Папієва Михайла Миколайовича. Проект постанови [№ 4128-д-ПІ](#). Будь ласка, пане Михайле.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні колеги! Це для стенограми, тому що заздалегідь вже відомо, що ми будемо готувати конституційне подання щодо неконституційності прийнятих законів. Ви знаєте, було вже два позитивні рішення Конституційного Суду, який прийняв рішення про те, що закони є неконституційними у зв'язку з порушенням процедури їх прийняття, у зв'язку з тим, що процедура не відповідала Регламенту Верховної Ради України. Те саме стосується і процедури прийняття законопроекту № 4128-д, про що сказав попередній доповідач, коли були порушені всі можливі норми Регламенту.

Через комітет пройшов абсолютно інший законопроект, з іншою назвою. Тобто рішення комітету стосувалося не того законопроекту,

який було винесено Головою Верховної Ради України на голосування. Це перше порушення.

Друге порушення. Законопроект було поставлено на голосування одразу за основу і в цілому, при тому що були заперечення, зауваження і пропозиції, зокрема народних депутатів України з «Опозиційного блоку». Це теж суттєве порушення Регламенту Верховної Ради України, тому що головуючий не дав мені як народному депутату України скористатися конституційним правом законодавчої ініціативи, що порушує права мої і моїх виборців.

Яке рішення буде прийнято – заздалегідь відомо. Я порахував, зараз у залі присутні 57 народних депутатів України. Нагадую Голові Верховної Ради України, що Верховна Рада України є повноважною за присутності не менше ніж половини від конституційного складу, тобто 226 народних депутатів України. Перелік порушень можна наводити ще як мінімум півгодини.

Я закликаю Голову Верховної Ради України дотримуватися Регламенту і просив би народних депутатів України так само впливати на Голову з тим, щоб ми були свідомі перед своїми виборцями, зокрема за ті обіцянки, які ми давали. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я підтримую, що в залі має бути більша кількість людей. Я прошу всіх народних депутатів, які перебувають у кулуарах, заходити до залу, ми розглядаємо важливе питання і голосування буде принциповим.

Запрошую до слова народного депутата України Колеснікова Дмитра Валерійовича. Долженков, будь ласка. Проект постанови [№ 4128-д-П2](#).

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Дуже шкода, що головуючий так, з іронією, каже про те, що сьогодні відбудеться дуже важливе голосування. Я розумію іронію на ваших обличчях, але хочу сказати одне: всі ті порушення, які є системними в роботі Верховної Ради цього скликання, які є нормою поведінки цієї

коаліції, будуть мати певні правові наслідки. Тому що ані морального, ані юридичного права ви не маєте вимагати від громадян України законності і правопорядку, якщо в такий незаконний, неконституційний спосіб Верховна Рада України приймає дійсно доленосні рішення.

Що стосується суті проекту постанови, то вона стосується тих порушень, які мали місце під час вчорашнього голосування.

По-перше, цинічне, грубе нехтування Головою Верховної Ради України правом фракцій щодо оголошення перерви, тоді як вони наполягали на оголошенні перерви.

По-друге, той факт, що законопроект, який голосувався вчора, фактично, не пройшов профільний комітет, оскільки висновки, висвітлені на сайті Верховної Ради України, стосувалися іншого законопроекту.

І третє, найголовніше. Ті пропозиції і зауваження, які надходили від народних депутатів, від мене особисто (я про це говорив, але мені, знову-таки, головуючий не надав слова), не були враховані. З тим законопроектом, який був розміщений на сайті Верховної Ради України, багато депутатів навіть не мали змоги ознайомитися. Той законопроект, доопрацьований, передбачав зміни не тільки до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», а й до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

І наостанок я хотів би порадити Голові Верховної Ради України дотримуватися депутатської етики і не вдаватися до хамства і грубощів, які мали місце вчора стосовно нашого колеги. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Я без іронії запрошую всіх депутатів до залу, тому що позиція кожного буде важлива для ваших виборців.

У свою чергу, я закликаю не чинити тиск на Голову Верховної Ради України. Коли до мене підходять... Я наголошував від першого дня свого головування і ще раз кажу: входи до президії відкриті, будь-хто може зайти. Це демонстрація моєї відкритості, але не підстава для хамства. Коли мене хапають за руку, коли вимагають вимкнути мікрофон – це пряме перешкоджання роботі Голови Верховної Ради України. Цього не треба робити, це неправильно. Мене не треба провокувати, і тоді, очевидно, не буде підстав скаржитися на емоційну поведінку Голови Верховної Ради України (*Оплески*).

Шпенюв Дмитро Юрійович. Будь ласка. Колеги, потім буде виступ від комітету, а потім виступи в обговоренні представників фракцій. І я прошу всіх бути в залі о 13 годині, коли буде голосування. Будь ласка, пане Дмитре.

ШПЕНЮВ Д.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 37, Дніпропетровська область, самовисуванець). Шановний головуючий, у мене таке запитання. Чи розглянув комітет Верховної Ради України мій проект постанови? Він був зареєстрований о 12 годині 15 хвилин. Наскільки я знаю, засідання комітету відбулося о 12 годині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він іде як альтернативний до розглянутих проектів постанов. Будь ласка.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Я думаю, що це буде ще одне порушення. Прошу шановний зал підтримати мій проект постанови.
Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується перший заступник голови Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України Пинзеник Павло Васильович.

ПИНЗЕНИК П.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги народні депутати! Комітет на своєму засіданні 18 січня розглянув письмові заяви за підписами народних депутатів України Новинського Вадима Владиславовича, Долженкова Олександра Валерійовича, Бойка Юрія Анатолійовича, Папієва Михайла Миколайовича, Павленка Юрія Олексійовича, Скорика Миколи Леонідовича, Колеснікова Дмитра Валерійовича, Шипка Андрія Федоровича та Шенцева Дмитра Олексійовича до Голови Верховної Ради України щодо усунення порушень вимог Регламенту, допущених під час прийняття рішення

Верховної Ради щодо законопроекту № 4128-д від 16 січня 2019 року, та внесені ними проекти постанов Верховної Ради України про скасування рішення Верховної Ради від 17 січня 2019 року про прийняття в цілому проекту закону № 4128-д. Реєстраційні номери цих постанов: № 4128-д-П, № 4128-д-П1 від 17 січня 2019 року та № 4128-д-П2 від 18 січня 2019 року.

Комітет звернув увагу на те, що автори проектів постанов № 4128-д-П, № 4128-д-П1 та № 4128-д-П2 обґрунтовують необхідність скасування рішення Верховної Ради про прийняття в цілому проекту закону порушенням процедури підготовки зазначеного законопроекту до першого, другого читань та прийняття його відразу за основу та в цілому, а також неособистим голосуванням народних депутатів, про що комітет зазначив у своїх висновках на проекти постанов.

У висновках на проекти постанов комітет також зазначив про те, що народний депутат Новинський під час обговорення даного законопроекту у своєму виступі на пленарному засіданні звертав увагу на порушення Регламенту Верховної Ради під час підготовки законопроекту до першого читання. Народні депутати України Новинський, Долженков, Бойко, Папієв, Павленко, Скорик, Колесніков, Шипко, Шенцев згідно з положеннями частин п'ятої та шостої статті 48 Регламенту звернулися з письмовими заявами до Голови Верховної Ради щодо усунення порушень вимог Регламенту і внесли на розгляд Верховної Ради відповідні проекти постанов.

Комітет ухвалив висновки на ці проекти постанов і пропонує Верховній Раді України визначитися щодо їх прийняття чи відхилення шляхом голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу провести запис на виступи: два – за, два – проти.

Від фракції «Народний фронт» – Єленський Віктор Євгенович.
Будь ласка.

ЄЛЕНСЬКИЙ В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).

Шановні колеги! Ми щойно отримали приблизно 10 сторінок тексту про те, що Україна повинна залишатися васалом Росії, духовний протекторат російської церкви має бути увічнений над українською церквою.

Хочу наголосити, що закон, який ми вчора ухвалили, – універсальний, не стосується якоїсь однієї церкви чи релігійної організації, повністю відповідає міжнародним принципам свободи совісті, Конституції України і принципам свободи, які проголошені в Загальній декларації прав людини.

Я ще раз хочу сказати, що цей законопроект обговорювався в релігійному та експертному середовищах, розроблявся із дотриманням і врахуванням релігійних почуттів віруючих. Навіть ті народні депутати, які не могли з ним ознайомитися, тому що, припустімо, їздили на Афон у той час, коли він обговорювався, отримали можливість його прочитати й обговорити.

Про що цей проект постанови? Про те, щоб норма статті 8 закону, що будь-яка релігійна організація може бути підпорядкована будь-якому центру і змінювати свою підлеглість, залишалася мертвою. Я вас закликаю цього не допустити.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» Рибак передає слово Кривенкові. Будь ласка.

КРИВЕНКО В.М. Народний Рух України. У 1990 році делегати II з'їзду Народного Руху України встали і пішли захищати Софію Київську, бо тоді Алексій II, патріарх російської церкви, хотів її захопити і створити московську церкву.

На жаль, у 1991 році українці обрали не Чорновола, а комуніста Кравчука, який підігрував московській церкві, тому ми не мали єдиної церкви, а могли б мати її набагато раніше, якби були правильні голосування. Тоді теж дехто говорив: ви щось незаконно вчинили, як це так, що ви забороняєте російському патріарху зайти до Софії Київської? Зрозуміло, що потім вони там укріпилися б і церква не була б нашою, а на жаль, осередком ворожої пропаганди.

Коли 8 травня 2015 року представники всіх релігійних громад у Верховній Раді встали під час вшанування пам'яті українців, полеглих на фронті від російської агресії, пан Онуфрій і ще два його поплічники, які прийшли разом з ним, були єдині, які не встали. Уявіть собі: єдині! І це теж потім виправдовували якимись правилами.

Пане Новинський, ви збираєтеся їхати до Парламентської Асамблеї Ради Європи і розповідати, як усе незаконно. То я хотів би, щоб пан Президент так швидко розглядав не лише питання щодо громадянства пана Саакашвілі, а можливо, і щодо отримання вами громадянства, чи не було там порушень (*Оплески*). Тому що насамперед потрібно стояти на захисті України.

Ніхто церкву не утискає, жодного силового переходу не буде. Немає жодної загрози вірним російської церкви. Деякі бояться, коли їх церкву називають, справді, російською церквою. Чому? Це, знаєте, як із вовка стягують овечу шкуру. Не треба так опиратися! Я розумію, якби Штірліц говорив: «Ні-ні-ні, я не полковник Ісаєв!». А ви?

Це нормально, нехай буде тут російська церква, нехай люди знають, куди вони ходять.

Тому, товариство, ми бачимо, як Україна звільняється від російської агресії, від російської залежності.

Україна переможе! Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Опозиційного блоку» до слова запрошується Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України, я ще раз звертаю вашу увагу на те, що сьогодні ми розглядаємо не предмет і сутність закону, за який вчора голосували, а проекти постанов Верховної Ради України щодо порушення процедурних норм прийняття вчорашнього закону і порушення Регламенту. У зв'язку з тим що все одно будуть судові розгляди цього питання та інші, передбачені законом, речі, можливо, навіть буде подано відповідну заяву про внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і проведення досудового розслідування, тому я хочу зафіксувати увагу Голови Верховної Ради України на такому.

Сьогодні о 12 годині відбулося засідання Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України, на якому

розглядали три проекти постанов: перший – проект № 4128-д, другий – проект № 4128-д-П1, третій – проект № 4128-д-П2. Вони зараз перебувають на розгляді Верховної Ради України. Але я доводжу до відома Голови Верховної Ради України, що о 12 годині 5 хвилин у Верховній Раді України був зареєстрований четвертий проект постанови – [№ 4128-д-П3](#), який не розглядався комітетом, і це підтвердять члени комітету, які тут присутні.

Тому якщо навіть зараз не буде підтримано три проекти постанов, то цей проект постанови голосуватися сьогодні не може і відповідно Голова Верховної Ради України згідно з Регламентом підписувати цей закон не матиме права. Якщо він буде підписаний, ми змушені будемо звертатися до Генеральної прокуратури України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз відбудеться заключний виступ. За 2 хвилини ми переходимо до голосування. Я запрошую депутатів, які знаходяться в кулуарах, зайти до залу і підготуватися до голосування.

Від фракції «Батьківщина» – Іван Крулько.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Створення в Україні помісної православної церкви – це, дійсно, історичне рішення. Вчора було прийнято закон, який створює легальні механізми для того, щоб кожна громада, яка прийняла для себе рішення, що вона хоче бути в юрисдикції, в конфесії саме Української автокефальної православної церкви, могла це зробити, як і будь-яка інша громада будь-якої іншої конфесії. Це право громад, які є власниками майна і які можуть прийняти рішення, де їм бути.

Водночас я хотів би сказати, що надзвичайно важливо, щоб кожен закон, який приймається Верховною Радою України, строго відповідав процедурі. Це наше зобов'язання як парламенту для того, щоб нам не доводилося на наступний день після прийняття історичних рішень розглядати питання процедурного характеру. Це не додає сил ані парламенту, ані тим рішенням, які ми приймаємо.

Сьогодні в Україні Святвечір, який підбиває підсумок Різдвяних свят, і завтра всі води в нашій державі будуть йорданськими, відбудеться Водохреще та освячення води. Я дуже сподіваюся, що йорданська вода завтра додасть розуму і мудрості всім українським політикам, зокрема для того, щоб перестати дискредитувати новостворену церкву й новообраного предстоятеля цієї церкви і не використовувати його в політичних маніпуляціях. Ми закликаємо перестати це робити.

Нехай завтрашнє велике свято Водохреще напоумить лідерів, які себе такими називають, від дискредитації того, що так важко століттями виборювалося для України. А цей закон потрібен і українська церква буде.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Отже, прошу всіх займати свої робочі місця. Пане Іване, щодо процедури виникла суперечка. Апарат вважає, коли є альтернативний законопроект, як це не раз було, він ставиться на голосування разом з головним законопроектом, навіть якщо немає рішення комітету.

Але в цій суперечці ми не повинні забувати головного – є двочитання, попереду 20 не пленарних днів. Протягом тих 20 днів у сотень громад по всій Україні, незалежно від виборів, від політиків, які мають велике бажання долучитися до єдиної Української церкви, не буде можливості цього зробити. Тому, очевидно, має бути велика відповідальність за кожне рішення, яке ми ставимо на розгляд, розглядаємо і голосуємо.

Моє глибоке переконання – ми не повинні стримувати цієї волі, яка в пам'ять дідів і прадідів сьогодні є по всій Україні від заходу до сходу. Ми зобов'язані дати шлях громадам без конфліктів, без будь-яких суперечок мати можливість зробити своє волевиявлення. Тому я впевнений, що ми сьогодні відхилимо... *(Шум у залі)*. Душу, тіло рве до бою!

Тому я впевнений, що ми приймемо сьогодні мудре рішення – і закон буде підписано.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Прошу депутатів зайняти робочі місця. Я думаю, голосування щодо цих проектів постанов важливе для кожного. Прошу депутатів повернутися з лож і зайняти робочі місця. Я ставитиму на голосування послідовно кожен проект постанови.

Ставиться на голосування проект постанови № 4128-д-П. Хто підтримує, прошу голосувати, хто не підтримує, не голосуйте. Прошу застосовувати персональне голосування. Голосуємо.

«За» – 33.

Проти – 52 депутати. Проект постанови № 4128-д-П відхилено.

Ставиться на голосування проект постанови № 4128-д-П1. Хто підтримує даний проект постанови, прошу голосувати.

«За» – 26.

Проти – 54 депутати. Проект постанови № 4128-д-П1 відхилено.

Ставиться на голосування наступний проект постанови № 4128-д-П2. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 27.

Проти – 54 депутати. Проект постанови № 4128-д-П2 відхилено.

Ставиться на голосування проект постанови № 4128-д-П3. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 24.

Проти – 50 депутатів. Проект постанови № 4128-д-П3 відхилено.

Колеги, це дає мені право зараз публічно при вас підписати закон № 4128-д, що я урочисто і роблю, і забезпечити сьогодні право всіх українських громадян, які мають бажання долучитися до Української церкви, зробити це гідно, демократично, згідно із законом. Це наш обов'язок як влади, як Верховної Ради України.

Закон підписано.

Дякую всім (*Оплески*).

Зараз ми переходимо до закриття дев'ятої сесії Верховної Ради України.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні народні депутати, запрошуюю до слова Голову Верховної Ради України Андрія Володимировича Парубія.

ПАРУБІЙ А.В. Шановні колеги! Сьогодні завершує свою роботу дев'ята сесія Верховної Ради України восьмого скликання. Нагадаю, що багато людей скептично ставилися до цієї сесії, переконуючи, що ця осінь напередодні виборів, це виборчий рік – і роботи в парламенті не буде. Ми це чули від багатьох.

Але завжди, коли ми збиралися і говорили про державні речі без політики, я наголошував на високому рівні відповідальності всіх народних депутатів, незалежно від того, в якій фракції вони перебувають. Наша відповідальність дозволила зробити сесію справді історичною.

Спочатку наведу лише статистику. Протягом сесії було прийнято 140 позитивних рішень, з них у цілому – 75 законів, включаючи щойно підписаний мною закон, у першому читанні – 20 законопроектів і 45 постанов Верховної Ради України. Це просто цифри, але за кожною з них стоїть цілий напрям, стоять долі людей, і найголовніше – доля держави.

Я хочу нагадати про головні законопроекти, які ми розглядали на цій сесії. Насамперед, звичайно, для українського парламенту, парламенту країни, яка бореться за незалежність і яка стримує російську агресію, важливими були питання національної безпеки та оборони. 6 грудня 2018 року нами було прийнято ініційований Президентом України Закон «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією». Це політичний крок, який підтверджує незворотність незалежності та суверенності нашої країни та євроатлантичний вибір України. Отже, український парламент поставив крапку у дискусії про поточний стан українсько-російських відносин.

Одним із головних завдань цього парламенту, у тому числі й моїм як Голови Верховної Ради України, є забезпечення незворотності курсу України до членства в НАТО та Європейському Союзі. Український парламент ще 8 червня 2017 року на законодавчому рівні змінами до закону закріпив, що членство в НАТО та в ЄС є нашою ключовою позицією. Але нам було важливо не дати жодного шансу, навіть мрії про реванш. Тому що ми пригадуємо тих, які були в цьому залі у 2010 році, коли протягом п'яти хвилин одним голосуванням із Закону України «Про засади зовнішньої і внутрішньої політики» було вилучено всі згадки про НАТО. Одна людина підняла руку – і було

змінено курс усієї держави. Тоді все було дуже просто: тут стояли бойовики, одна людина піднімала руку – і голосували хто за кого міг або руками. Де тоді були ті, які сьогодні вчать нас Регламенту, коли руками приймали рішення в залі і вважали ці свої рішення чинними? (*Оплески*).

Щоб більше не допустити, наголошую, навіть мрії про реванш, ми підтримали ініціативу Президента, щоб курс до членства в НАТО та ЄС було закріплено в Конституції України. Ми двічі голосували в залі, 311 народних депутатів проголосували «за», і вже отримано позитивне рішення Конституційного Суду України. Тепер необхідне ще одне голосування у 300 голосів, щоб ми змогли втілити в життя цей важливий державницький крок і внести зміни до Конституції України. Я впевнений, що це одне з тих питань, з якого ми розпочнемо наступну сесію Верховної Ради України.

Хочу також наголосити, що на початку сесії я запропонував вам план нашої роботи і сказав, що для нас дуже важливі закони, необхідні для виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Ці закони непросто проходили. Пригадайте, як учора розглядався один із таких законопроектів. На жаль, ми не змогли об'єднатися навколо нього. Але тим не менше на цій сесії ми змогли прийняти цілий ряд надважливих законів для забезпечення виконання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, зокрема 11 законів було прийнято в цілому, п'ять законопроектів – за основу. Я запевняю і думаю, що всі зі мною згодні, що цей напрям залишиться одним із пріоритетних для нашого парламенту і на наступну сесію.

Головним пріоритетом українського парламенту також була підтримка Збройних Сил України. Нагадаю вам, що ті закони, які довго обговорювалися, ми змогли прийняти на цій сесії (*Оплески*). Закон «Про прилеглу зону України», який об'єднав увесь парламент, дає нам змогу ефективніше використовувати Збройні Сили України, зокрема в Азовському морі, де минулого року було здійснено акт агресії Російської Федерації, російських збройних сил проти українських військових.

Я хочу нагадати гарний день, коли ми за ініціативою Президента внесли зміни до законів і затвердили вітання «Слава Україні! – Героям слава!» в українській армії (*Оплески*). Ми також запровадили звернення «пане» до українських офіцерів, яке є нашою традицією сторічної

давності. Це спільна робота Президента, уряду та українського парламенту.

У цьому році на цій сесії ми законом встановили рівні можливості жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях. Це теж важливий крок українського парламенту. Ми прийняли Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціального захисту військовослужбовців».

Вперше в історії України ми створили Міністерство у справах ветеранів і призначили міністра у справах ветеранів Ірину Фріз. Це новий етап спільної роботи уряду та українського парламенту (*Оплески*).

Нами здійснено і багато символічних кроків для армії. Я хочу привітати з прийняттям рішення про надання литовсько-польсько-українській бригаді імені гетьмана Костянтина Острозького (*Оплески*). Це була ініціатива Міжпарламентської асамблеї України, Польщі та Литви, вона реалізована, і великий український князь сьогодні є символом міжнародної військової бригади.

Хочу нагадати, що, власне, на цій сесії ми ухвалили один з перших законів, необхідних для імплементації масштабного Закону «Про національну безпеку України», який ми прийняли на попередній сесії. Верховна Рада України підтримала Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення закупівлі продукції, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом», який дасть змогу Міністерству оборони України напряму закуповувати імпортну військову продукцію. Дуже важливо, що ухвалення цього закону відкриває для України доступ до 250 мільйонів доларів, виділених США на допомогу Україні.

Нагадаю ще один Закон «Про протимінну діяльність в Україні», над яким ми довго працювали. Я хотів би привітати комітет і робочу групу з тим, що ми змогли на цій сесії вийти на прийняття остаточного рішення і залучити величезну кількість наших міжнародних партнерів до розмінування тих територій, які були сплюндровані російським агресором. Це теж був один з важливих кроків на цій сесії щодо підтримки і Збройних Сил України, і наших побратимів, громадян на сході України, які кожного дня потерпають від російської агресії.

Хочу також зазначити, що важливим безпековим законом, прийнятим на цій сесії, став Закон «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне перетинання державного кордону України». Україна посилила відповідальність за порушення кордону, зробивши більш сильний і потужний захист українського кордону в час російської агресії.

Але, без сумніву, однією із найвизначніших подій цього року, яка вже посіла віхове місце у вітчизняному літописі, є отримання Томосу та створення єдиної помісної Православної церкви України (*Оплески*). Століттями крізь вогонь і кров український народ ішов до цієї події, щоб у своїй хаті були не лише своя правда і сила, і воля, а й своя незалежна віра. Питання автокефалії, на якому я неодноразово наголошував, на моє переконання, це питання національної безпеки.

Хочу нагадати, бо про це не так часто згадують, що саме український парламент розпочав цю ініціативу. Ще 16 червня 2016 року ми прийняли Постанову «Про Звернення Верховної Ради України до Його Всесвятості Варфоломія, Архієпископа Константинополя і Нового Риму, Вселенського Патріарха щодо надання автокефалії Православній Церкві в Україні». У цій постанові, яку підписали більшість голів фракцій українського парламенту, ми детально розписали весь шлях, який Україна пройшла за два роки. Я хочу від імені парламенту подякувати Президентові за його потужне включення до цього процесу, за те, що ми змогли вийти на кінцеве рішення. Хоча маємо розуміти, що воля Божа була найбільшою допомогою на шляху до прийняття цього історичного рішення (*Оплески*).

Верховна Рада 19 квітня 2018 року прийняла Постанову «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні». 18 жовтня 2018 року нами прийнято Закон «Про особливості користування Андріївською церквою Національного заповідника «Софія Київська», 20 грудня 2018 року – Закон «Про внесення змін до статті 12 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації». І щойно я підписав, напевно, заключний на цьому непростому і довгому шляху Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо підлеглості релігійних організацій та процедури державної реєстрації релігійних організацій зі статусом юридичної особи».

Завдяки наполегливій спільній діяльності українського суспільства, духовенства та української влади здійснилася віковична мрія – мати в Україні незалежну православну церкву. Без перебільшення, після здобуття незалежності це найбільш ключове рішення Української держави та української влади.

Шановні колеги, ми ввійшли у важливий етап 2019 року, коли відбудуться вибори Президента України та єдиного законодавчого органу України – Верховної Ради. Український парламент завжди був запорукою та форпостом стабільності в державі. Пригадайте, як під час Помаранчевої революції саме парламент був фундаментом, який забезпечував стабільність у країні. Під час Революції Гідності, коли з країни втекли всі чиновники, саме український парламент був запорукою демократії і стабільності в Українській державі, тому на нас лягає найвища відповідальність.

Я вважаю, що на цій сесії ми змогли прийняти надзвичайно важливе рішення – кардинально оновити Центральну виборчу комісію України, незважаючи на намагання зірвати цей процес. Український парламент зробив усе можливе, щоб нового Президента, нову Верховну Раду, президентські вибори контролювала нова Центральна виборча комісія, а не та, яка була затверджена в період Януковича.

Хочу нагадати, що, власне, за моєю ініціативою було прийнято Постанову «Про призначення чергових виборів Президента України», щоб ні в кого не виникало сумнівів, що український парламент, українська влада діятимуть згідно з Конституцією і вибори Президента України відбудуться у визначений Конституцією термін. Я вважаю, що цей рік ми повинні пройти так само відповідально, як проходили попередні роки. Вірю і переконаний, що так і буде.

Шановні колеги, на цій сесії ми маємо своєрідне досягнення – ми прийняли бюджет України найшвидше за весь період української державності – 23 листопада – і це дало змогу місцевим громадам ще до нового року прийняти власні бюджети. Це результат плідної і системної співпраці українського парламенту та уряду.

Я хочу подякувати уряду, міністрам, які проводили активну роботу, і всім депутатам, які долучилися до цього процесу.

На цій сесії, колеги, Верховна Рада України долучилася до відновлення історичної справедливості й процесу декомунізації. Хочу нагадати ще один важливий день, коли ми ухвалили Закон «Про

внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті» і надали бійцям УПА статус учасників бойових дій (*Оплески*). Напевно, багато хто в цьому залі усвідомлює важливість цього рішення для тих, які залишилися живими, які зі зброєю в руках воювали за Україну в лавах УПА чи Бульби-Боровця, усіх збройних формувань, які боролися за Україну. Надання статусу учасника бойових дій – це відновлення дуже великої історичної справедливості. Це, напевно, одне з тих рішень, яким має гордитися український парламент.

Нагадаю, що ми продовжили декомунізацію і рішенням Верховної Ради України перейменували Кіровоградський район на Кропивницький район. Ми розпочали процес перейменування Кіровоградської області, і я впевнений, що на наступній сесії довершимо процес перейменування Дніпропетровської області.

2018 рік був надзвичайно наповнений подіями. Це історичний і успішний для України рік. Наступний рік для нас також надзвичайно відповідальний. Я переконаний, що український парламент працюватиме, незважаючи на всі намагання Російської Федерації дестабілізувати українське суспільство та український парламент. Ми вистоїмо перед будь-яким тиском і нікому не дамо дестабілізувати Українську державу.

Я вже сказав, що на наступній сесії ми повинні розпочати внесення змін до Конституції щодо курсу на вступ до ЄС та НАТО.

Вважаю, що одним з перших питань у лютому має бути ще одне історичне рішення – прийняття закону про українську державну мову. Напередодні нового року комітет завершив розгляд законопроекту, і я вірю, що в лютому ми зможемо розглянути всі поправки і прийняти його. Це питання теж стоїть перед нами.

Але найголовніше завдання – забезпечити демократичну процедуру проведення президентських виборів, незворотність європейського вибору, незворотність шляху, який ми пройшли за цих п'ять історичних років, та незворотність змін, які ми започаткували. Я впевнений, що ми з цим завданням впораємося.

Зараз я хочу подякувати Прем'єр-міністру України Володимирі Борисовичу Гройсману, всім членам уряду, кожному з вас за вашу непросту, але дуже плідну співпрацю (*Оплески*).

Хочу подякувати всім фракціям, адже 90 відсотків законів приймалися фактично більшістю фракцій у парламенті. Ми не дивилися, де коаліція, де опозиція. Ми дивилися, де Україна і де український інтерес. Тому я дякую фракції «Блок Петра Порошенка» за системну роботу. Хочу подякувати фракції «Народний фронт» за енергетику, за потугу в роботі парламенту (*Оплески*). Хочу подякувати фракції «Батьківщина» за підтримку державницьких ініціатив. Хочу подякувати фракції Радикальної партії Олега Ляшка не тільки за суперечки, а й за спільні позиції в ключових питаннях. Хочу подякувати фракції «Самопоміч» за зважену державницьку позицію та професіоналізм. Хочу подякувати групі «Воля народу».

Кого немає, дякувати не буду (*Сміх у залі*). Це буде мудро? Як можна дякувати тим депутатам, які вийшли із залу? (*Оплески*).

Під час важливих голосувань позафракційні депутати давали більше голосів від багатьох фракцій (*Оплески*). Я хочу вам особливо подякувати. Позафракційні депутати інколи давали 30-40 голосів за ключові питання. Ми весь час згадуємо фракції, а це моя окрема і важлива подяка вам.

Шановні колеги, це ще один етап. Попереду не менш важливий етап. Я весь час говорив і наголошую: відповідальність, розуміння, державний інтерес мають бути нашим ключовим мотивом. Минулого року ми відзначали ще одну подію – 100 років української державності. Ми не повинні втратити Українську державу! Розбудувати, розвинути її – це обов'язок українського парламенту. Я переконаний, що ми зможемо йти цим шляхом впевнено і гідно.

Колеги, вітаю всіх вас! Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідно до затвердженого нами календарного плану проведення дев'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання 18 січня передбачено завершення пленарної роботи дев'ятої сесії Верховної Ради України. Нагадую всім, що наступного тижня народні депутати працюватимуть з виборцями, а чергова

сесія Верховної Ради України восьмого скликання розпочне свою роботу у вівторок, 5 лютого 2019 року, о 10 годині.

Отже, шановні колеги народні депутати, дев'ята сесія Верховної Ради України восьмого скликання завершить свою роботу 25 січня 2019 року. Пленарне засідання оголошується закритим.

(Лунає Державний Гімн України).

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!